

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSEG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-UT 56. SZAM.
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P. 20 FILLER.

16 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII EVFOLYAM 235 SZAM

Hadigondozás

Ismételten hallottuk Kállay Miklós miniszterelnök parlamenti és parlamenten kívüli beszédéből azt, hogy a kormány legelsőrendű kötelességének tartja a harcerekre járt honvédeknek, a rokkantaknak, az özvegyeknek és az árváknak istápolását. Ismételten kijelentette a miniszterelnök, hogy ahol egy darab magyar kenyér juttatásáról van szó, ott azokat illeti elsőbbség, akik életüket és vérüket áldozták vagy kockáztatták a harcerekre, vagy akiknek hozzátartozói haltak hősi halált és a család támasz nélkül maradt. A kormánynak ez a szociális gondoskodása tünt ki legutóbb a zsidókézen volt birtokok juttatásáról kiadott rendeletből is, amely kifejezetten elsőbbségben részesíti a hadviseltek, rokkantakat, özvegyeket és árvákat. Ugyanacsak kifejezetten előnyben részesíti ugyanezeket a téli ruházati akció tárgyában kiadott legújabb rendelkezés és általában a kormánynak minden olyan szociális tenykedése, ahol arról van szó, hogy segíteni kell azokon, akik segítségére szorultak és erre érdemeket.

Az intézményes hadigondozás megvalósítását szolgálja az a tény is, hogy most újjáalakult az országos hadigondozó hatóság, melynek elnökekül vitéz Bonczos Miklós államtitkár, alelnökké pedig vitéz Máthé Kálmán altábornagyot nevezte ki az ország kormányzója.

Az a szociális tevékenység, amelyet hadigondozásnak neveznek, egyáltalában nem karitatív tenykedés. A hadviseltek és hozzátartozóiknak istápolása, támogatása olyan elsőrendű kötelesség, amelyet a nemzeti becsület irántlan parancsa szab meg mindenki számára, aki túlélte a viharos idők és intézkedni, cselekedni módjában áll.

A hadigondozásnak azonban természetesen nemcsak különböző juttatásokra kell kiterjednie, más szóval nemcsak azokat kell gyámolítani, akik a háború után épkezéskor emberek maradtak és ha megélhetési lehetőséghez jutnak, a maguk lábában meg tudnak állni.

Amint a hadigondozás teendőivel megbízott államtitkár kijelentette, ennek a gondozásnak legjelentősebb feladata a gyógykezelés és a járadékellátáson felül az, hogy a háború által károsult családokat a szociális megsegítés különböző eszközeivel felemeljük és életüket lehetőleg arra a színvonalra állítsuk vissza, amelyen őket a háború kitörése érte.

Egészen különleges gondoskodást igényelnek a háború rokkantjai. Ezeknek átképzésére is szükség van, hogy megmaradt munkaképességüket olyan terü-

November 1-től felemelik a kenyéradagot

A német csapatok a szovjet minden támadását visszaverték

A keleti arcvonalon változatlan hevességgel folyik a harc -- Dél-Olaszországban a németek elhárították az angolszászok támadásait -- Rooseveltnagynak találja az angolszász légihaderő veszteségét -- Közzétették az angol-portugál egyezményt

A Szovjet területi engedményt követel Európában és kijárót a Földközi-tengerhez, valamint a Perzsa-öbölhöz

A Führer egy pompás folyami jachtot ajándékozott a Kormányzó Urnak

A NEMET LÉGIERŐ NAGY, igen eredményes elhárító sikeréről egyre újabb jelentések érkeznek és nagy visszhangja van ellenséges, semleges körökben is. Hogy a nagy veszteség -- 300 támadó angolszász gép közül 150-nél több pusztult el mástólra alatt a német vadászok sikeres közbejárása folytán -- milyen mélyen érinti az amerikai légiertől, arra bizonyítékot kapunk Roosevelt elnök tegnapi elhangzott nyilatkozatából. Az elnök azt mondotta a sajtóértekezleten: az amerikai légiertől igen súlyos veszteséget szenvedett legutóbbi vállalkozásánál és meg hozzáfűzte: az amerikai légiertől nem tudná elviselni, hogy naponta ilyen sok bombázót veszítsen. Német katonai körök véleménye szerint az Angliában állomásozó amerikai légiflotta október 1 óta sokkal több bombázót vesztett, mint amennyit a gyártás pótolni tud, nem is szólva arról, mily nehéz a kiképzett pilótákat pótolni. A Schweinfurthi német légi győzelem jelentős eseménye a levegő háborújának és német körök rámutatnak arra, hogy rövidesen nemcsak passzív, hanem aktív téren is nagy eredményeket mutat fel a német légi erő és közeledik a nagy megtorlás ideje.

NAGY KAVARODÁS URALKODIK BADOGLIO KÖRÜL, akinek a kormánya hadbalépést Németországgal, de ez a hadbalépés vegyes visszhangot váltott ki az angolszászok körében is, nem nagyon vállalták hadviselő társnak. A görög emigráns kormány meg egyenesen nem ismeri el a Badoglio-kormányt és a népus, Hajlé Szelaszki sem vállalja a Badoglio-kormányt. Badoglio tábornoknak nem lesz diplomáciai képviselése Londonban.

FURCSA CSENDELET URALKODIK a szerbiai partizánok és csapatok között. Két vezére is van a han-

dának, Tito, aki Moszkva felé hajlik, míg Mihajlovesot az angolszászok támogatják. Tito a partizánok, Mihajloves a esetüek élén áll, és most a partizánok kiküldött követeit agyonlőtték a nagyszerb esetüek táborában. Ez elmérgesítette a helyzetet és ugyanakkor Mihajlovesék esetüek táborában izgalom uralkodik, mert hír szerint London elejtette Mihajlovesot és Tito felé hajlik, ami azt igazolja, hogy Anglia újabb engedményt tett Moszkvának.

A KELETI ARCVONALON változatlan keménységgel folyik a harc és nagy küzdelem. A szmolenszki arcvonalon újabb áttörést kísérelt meg a szovjet, de ez sem vezetett eredményre. A német ellentámadás a Gomeltől délre fekvő területekről kiterjed a Dnyeper középső folyásáig és ugyanakkor a szovjet támadások súlypontja Melitopolj és Zaporozsje közötti területekről áthelyeződött a Szmolenszki nyugatra levő területe. Itt a német elhárítás további megkeményedése jellemzi a helyzetet és a szovjet véres, nagy vesztesége fozódnak. Kremenjcsugtól délre nagy erővel támad a szovjet, de az áttörés itt sem sikerült és visszaverték az áttörési kísérletet Klev, Csernigov, Szmolenszki és Velikije Luki térségében is.

DÉL-OLASZORSZÁGBAN IS KEMÉNY elhárító harcok folynak. A németek kiürítették Campobasso városát, de előzőleg elpusztítottak minden hadifontosságú berendezést. Az olaszországi hadjárat kezdete óta a német hadvezetőség következetesen arra törekedett, hogy minél tömegesebb bevetésre kényszerítse az angolszászokat, minél szélesebb arcvonalon és maga pedig éppen csak annyit erőlt használjon fel, amennyi a cél eléréséhez szükséges. Az események

mutatják meg, írja Sertorius katonai szakértő, hogy ez teljes mértékben sikerült a német hadvezetőségnek. A campaniai sikon kemény küzdelem folyik.

ARGENTINA FELŐL ERDEKES HIREK érkeznek, ez a délamerikai állami, amely leggerincesebb volt minden tekintetben eddig is, most antiszemita hangulatot tükröz vissza és ideiglenesen még el tudják talán folytatni, de a nép mély érzéséből fakadó és felismerett zsidó veszedelmet és zsidó ellenzenyvet nem lehet „visszaesinálni”. Az argentin kormány és az Egyesült Államok között a világon hírtelen rosszabbodott. Az argentin kormány betiltotta a zsidó nyelvű megjelenő zsidó lapokat. Emiatt Roosevelt elnök éles nyilatkozatot tett és személyes aggodalmát fejezte ki, hogy a nyugati féltekén is antiszemita intézkedések történnek. Később az argentin kormány visszavonta ezt a rendelkezést bizonyos körök nyomására. De a hangulat Argentínában izgatott és Buenos Aires körül csapatokat vont össze a kormány. Ugyanakkor az argentin fővárosban nagy tüntelésekre került a sor. A tüntetők azt követelték, hogy a kormány tartson ki a semlegesség mellett.

Sikeres német ellentámadás a keleti arcvonalon

Berlin, október 16. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnokság közli:

Az ellenség keleten az eddigi súlypontokon folytatta támadásait. Különösen heves harcok folynak még Kremenjcsugtól délre. A szovjet itt is heves tüzérségi előkészítés után nagy erővel támadásra indult. Kievtől kétoldalt, Csernigovtól északnyugatra, Szmolenszktól délnyugatra és Velikije Luki térségében az ellenség újabb áttörési kísérletet kezdett erős repülőkövetékek támogatásával.

E támadásokat elkeseredett közelharcokban azonnal megindított ellentámadásokkal mindent visszavertük.

A déltolaszországi arcvonalon előretolt harc csoportjainkra a campaniai síkságon néhány túlerőben lévő brit-amerikai erők támadtak. E harcokban német gyorsgépek eredményesen avatkoztak be. A Capuanál utánnomuló ellenséget a várostól északnyugatra lendületes ellentámadással véres veszteségei mellett visszavetettük. A déli Appenineken és Észak-Appuliában lévő arcvonalról nem jelentenek említésre méltó harc cselekményeket. Német szállító járművek az Elba szigete mellett elsüllyesztettek egy ellenséges tüzérségi gyorsnaszádot, egy másikat pedig felgyújtottak. A haditengerészet biztosító erői az elmúlt éjjel a németalföldi partok előtt elsüllyesztettek egy angol gyorsnaszádot. (MTI)

leten használják a maguk és a köz javára, amely területen a termelőmunka végzésére még alkalmasak, vagy esetleg különböző művegtagok juttatásával alkalmasak lehetnek.

Nemzeti kötelesség a hadigondozás és Magyarország már az elmúlt világháború után is mindent megtett a háború so-

kat szenvedettjeinek istápolása érdekében. Azóta tapasztalatokban is gazdagabbak lettünk és a technika is sokkal inkább rendelkezésünkre áll, mint állott húsz esztendővel ezelőtt. Az intézményes hadigondozás révén tehát módjában lesz az államhatalomnak és a jól megszervezett áldozatkész társada-

lomnak valóban súlyos sebeket gyógyítani, mód nyílik arra, hogy belevigyük a háború rokkantjainak tudatába azt az igazságot, hogy ők nem mostoha-, hanem édesgyermekei ennek az országnak, akiknek támogatására minden jó magyar ember készséggel és szeretettel vállalkozik.

Az angolszász légihaderő óriási vesztesége

Berlin, október 16. (Német TI) Hivatalos megállapítás szerint az angol-amerikai légihaderő október 1. óta csupán a német birodalom területe fölött 441 bombázógépet veszített. — Szeptemberben az ellenséges légihaderő 257 négymotoros bombázógépet veszített, úgy-

hogy az októberi veszteségek ezt a számot már 14 nap alatt kerekén 80 százalékkal túlhaladták. Októberben a legnagyobb veszteséget az amerikaiak szenvedték, amennyiben 316 négymotoros bombázót esztettek német terület fölött. (MTI)

A szovjet alternatívát készíti elő a moszkvai értekezletre

Stockholm, október 16. (Német TI) A háromhatalmi értekezletről szóló Pravda-cikk az Egyesült Államokban nagy port vert fel.

A Time c. folyóirat ezeket írja: Sztalin már szabatos terveket dolgozott ki a befolyási övezetről és a balti államok, Lengyelország, Románia és az Európa feletti uralomról. Hullnak emnélfogva meg kell kísérelnie, hogy erőteljes nyelven szóljon és biztosítsa az amerikai érdekeket. Amerikának most először van Európában olyan katonai ereje, amelynek mind politikai, mind katonai jelentősége van. Hull természetesen nem állíthatja és nem is fogja állítani, hogy ezek a had-erők bármikor a vörös hadse-

reg ellen is bevetésre kerülhetnek.

A Life c. folyóirat írja: Moszkva, úgy látszik, hogy alternatívát készíti elő együttműködni Angliával és az Észak-amerikai Egyesült Államokkal, vagy az elszigetelődést. A lapnak az a nézete, hogy Szovjet-országnak kész Angliával és az Egyesült Államokkal a háború után együttműködni azzal a feltétellel, hogy ezek hozzájárulnak a területi engedményekhez Európában, úgyszintén a Földközi tengerhez és a Borsza öbölhez vezető kijáróhoz. — Szovjetország más különben az elszigetelőzési politikát követné és átvénné az ellenőrzést Európa felett. (MTI)

Ismét előtérben a második arcvonal kérdése

Amsterdam, október 16. (Német TI) Mint a brit hírszolgálati irodának Moszkvából jelentik, Eden, Hull és Molotov küszöbönálló értekezletéről Moszkvában elsősorban történt most hivatalos említés. Az Izvesztija

a hármasterkekezletről azt írja, hogy az értekezleten esetleg szóba kerülő olyan döntések, amelyek a háború után válnak időszzerűvé, alárendelendők a második arcvonal megnyitása kérdésének. (MTI)

Spanyolország nem bocsátotta a szövetségesek rendelkezésére a Baleári szigeteket

Stockholm, október 16. (MTI) A Bulla hírszolgálati iroda levelezője londoni hivatalos körökben azokkal a hírszolgálatokkal kapcsolatban, hogy a Baleári szigeteket a szövetségesek rendelkezésére bocsátják, azt az értesítést szerezte, hogy eb-

ben az ügyben nem voltak megbeszélések a szövetségesek és Spanyolország között.

Lisszabon, október 16. Nagybritannia két korvetvet adott át Portugáliának az Azori szigetek egyezménye értelmében.

Közvetítették Anglia és Portugália egyezményét

Lisszabon, október 16. (MTI) A portugál kormány hivatalos közleményt tett közzé a brit egyesült királysággal kötött egyezményről. A közlemény így szól: Az egyesült királyság kormánya a portugál kormánnyal egyetértve a következő nyilatkozatot tette: 1. A háború kitörése óta a portugál kormány az egyesült királyság kormánnyal teljes egyetértésben semlegességi politikát folytatott. A portugál kormány többször hangsúlyozta, hogy ez a politika semmiképpen sem összeférhetetlen az angol-portugál szövetséggel, amit a portugál kormány a háború első napjaiban újból megerősített. 2. Az egyesült királyság kormánya ennek a régi szövetségnek alapján most kérte a portugál kormányt, hogy az Azori szigeteken bizonyos könnyítéseket engedjen, melyek lehetővé tennék az Atlanti óceáni kereskedelmi hajózás sikeresebb védelmét. A portugál kormány hozzájárult a kérés teljesítéséhez és a két kormány között szerződéses jöttek létre azonnali érvénnyel, amelyek vonatkoznak az a) említett könnyítésekre az egyesült királyság kormánya által való használatát szabályozó feltételekre és b) a portugál hadsereg a nemzeti gazdasági élet fenntartásához elengedhetetlenül szükséges anyagok és más szállításokból álló brit segítségre. 3. Az Azori szigeteken engedélyezett könnyítések használatára vonatkozó megegyezés kimondottan ideiglenes jellegű. A hadjárat megszűnése után az összes brit erőt visszavonják az Azori szigetektől. 4. Ebben a megegyezésben semmi sincs, ami érintené a portugál kormányt ama kívánságát, hogy folytassa az európai kontinensen a semlegesség politikáját és ezáltal az ibériai félszigeten békés zó-

Csokonai Színház

Vasárnap délután és este a magyaros levegőjű eredeti operett:

János-bogárka

Décsy Jenő és Szatmáry Endre nagyszerű ujdonsága!

Magyar Filmszínház

Vasárnap és hétfőn: Az orosz elnyomás és finn ellenállás hőskölteménye:

Szabadság vagy halál

Előadások: vasárnap: 5 és 7 órákor. Hétfőn: 5 és 7 órákor

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

nát tarson fenn. 5. Az egyesült királyság kormánya véleménye szerint a megegyezés új életet és új erőt kell, hogy adjon ama szövetségnek, mely hosszú idők óta fennáll kölcsönös előnyökkel az egyesült királyság és Portugália között.

ÖSSZEUL A SVÉD ORSZÁGGYÜCÉS

Stockholm, október 16. (Bud. Tud.) A svéd országgyűlés a nyári szünet után hétfőn összejött. Ugyanaznap a parlament zártülést tart, amelynek során a miniszterelnök és külügyminiszter a külpolitikai helyzetről számol be.

MEG NEM ÁLLAMOSITJÁK AZ ANGOC SZENBÁNYÁKAT

Genf, október 16. (Német TI) Churchill az alsóházi szénvita második napján a baloldali pártoknak a brit szénbányák államosítására vonatkozó követelését azzal az indoklással utasította el, hogy az az általános választások megtartása előtt nem hajtható végre. Egyelőre azonban az általános választások nem tarthatók meg. A brit miniszterelnök újból hangsúlyozta, hogy ostobaság a háború korai befejezésével számolni. A legsúlyosabb harcok még ezután következnek. (MTI)

WILLKIE FELLÉP AZ ELNÖK-VÁLASZTÁSON

Zürich, október 16. (MTI) Mint a United Press Newyorkból jelenti: Wendell Willkie végérvényesen úgy döntött, hogy a jövő esztendőben fellép elnökjelöltnek.

A választási hadjárat egyébként máris megkezdődött. Mozgalom indult meg, noha nem jelentős, amely Mac Arthurt szeretné jelölni a köztársasági párt részéről, noha a tábornok maga kijelentette, hogy nem akar politikai szerepet vállalni.

HUSZONHÉT ÉV UTÁN KEZBESÍTETTEK EGY TABORI LEVELEZŐ LAPOT — A KÜLDÖNEK

Hattinger János fertőbozi földműves az első világháború idején az orosz fronttól 1916-ban tabori levelezőlapot küldött Fertőboz községben lakó édesapjának. Ezt a lapot 27 év után most kézbesítette a posta magának a feladó Hattinger Jánosnak, miután időközben a címzet apja meghalt. (MTI)

Felbívás a fürdőzőközönséghez

Ertesítjük a t. fürdőző közönséget, hogy üzemátalakítások miatt f. hó 18-án hétfőn a nagy-erdei kádfürdő kiszolgálása szünetel.

F. hó 19-én, azaz kedden ismét a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

Fürdőgondnokság

Meteor mozgo musora

Ma és holnap.

Legényvásár

Értékpörök: Rökk Mari, Victor Storal. Előadások kezdete: vasárnap, 1, 3, 5, 7 órákor. — Hétfőn, negyed 6 és negyed 8 órákor.

Raeder főtengetnagya és Meissner államminiszter átadta a Führer ajándékát a Kormányzó Urnak

Budapest, október 16. MTI jelenti: Raeder főtengetnagya és Meissner államminiszter budapesti tartózkodásuk során szombat reggel megkoszorúzták a Hortly Miklós-híd budai hídfőjénél lévő magyar tengerész emlékművet. Ezután a német vendégek Visegrádra mentek, hogy ott ünnepélyesen átadják a Kormányzó Ur Ófőméltségének a német birodalom vezére ajándékát. Visegrádon a Kormányzó fogadására megjelentek Kállay Miklós miniszterelnök, Gbicz Jenő kultuszminiszter, Jagow budapesti német követ, Sztójay Döme berlini magyar követ és a magyar köziélet előkelőségei. A Kormányzó Ur Ófőméltsága megérkezése előtt ellépett a kivonult díszszázad arcéle előtt, majd Raeder tengernagy rövid beszéd kerekében jelentette, hogy Hitler Adolf, a német birodalom vezére a Kormányzó személye iránti nagyrabecsülése jeléül a Főméltségű Kormányzó Ur 75. születésnapja alkalmából foyami yachtot küldött ajándékba. Raeder tengernagy egyúttal tolmácsolta a német nép vezérének a Kormányzó személyére és a magyar nép boldogulására irányuló jókívánatait. A Kormányzó meleg szavakkal mondott köszönetet az ajándékért, majd a megjelent előkelőségek társaságában a yachton tette meg az utat Budapestre.

Nyolc halottja és 15 súlyos sebesültje van a békásszorososi autóbussz-szerencsétlenségnek

Jelentették, hogy esütörtökön reggel a Békásszoros felső megállóhelytől Gyergyóbékás felé induló társasgépkocsi 40 méteres szakadékba zuhant. Az MTI sepsiszentgyörgyi tudósítása arról számol be, hogy a szerencsétlenségnek 8 halottja és 15 súlyos sebesültje van. Közülük ötnek sérülése életveszélyes. — Az előzetes vizsgálat megállapította, hogy az autóbusszal építés alatt lévő útszakaszon megcsúszott és négy szerpentinben keresztül zuhant a mélységbe. A könnyebben megsérült gépkocsivezetőt őrizetbe vették.

Csak ipari célokra szabad felhasználni a cukorrépat

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a közelmúltban több kormányrendelet jelent meg a cukorrépatermelésével és felhasználásával kapcsolatban, mert a mai háborús viszonyok között a közellátásnak különösen nagy érdekei fűződnek ahhoz hogy az ország lakosságának cukorellátása úgy, mint eddig, ezután is biztosítható legyen. Egyik rendelet megtiltotta, hogy a termelő a cukorrépat időelőtti kiszedje a földből. Most állapította meg egy miniszteri rendelet, hogy az idei kedvező időjárás következtében a cukorrépa már beérett és így már kiszedhető a földből, holott erre más években 2-3 héttel később került sor. A miniszteri rendelet szigorúan figyelmezteti a répatermelő gazdákat, hogy a répat csak cukorgyártási vagy szeszgyártási célokra szabad forgalombahozni, illetve felhasználni, kivéve a más célokra történő felhasználást, ha arra a minisztérium külön engedélyt ad. Amelyik gazda a répat meg nem engedett célra használja fel, súlyosan megsérti a közellátás érdekeit és ellene a hatóság soron kívül indít eljárást. A minisztérium fel-

Az osztályosorsjáték huzása

30.000 pengőt nyert:	83819
10.000 pengőt nyert:	4368 11853
5000 pengőt nyert:	34533 73665
2000 pengőt nyert:	78586 80242
1000 pengőt nyert:	4786 19641
500 pengőt nyert:	14240 19611
300 pengőt nyert:	6245 18846
200 pengőt nyert:	33774 34691 42711
100 pengőt nyert:	54324 56324 56958 58619
50 pengőt nyert:	59349 76551 78335 81080 83197

MIG AZ ANYJA TAVOL VOLT, SZÉNNÉ ÉGETT

Szegedről jelentik: Miskolczi Péterné horgosi asszony mielőtt elment volna bevásárolni, begyújtott a kályhába és magaráhagyta két kisgyermekét. A gyermekek időközben valószínűleg fát akartak tenni a tűzre és a 4 éves Franciska nevű kislány a kályhaajtót kinyitotta. A kislány meggyújtotta ruháját. A hazaérő anya gyermekét szénné égve találta, míg az egyéves Pétert harmadfokú égési sebekkel szállították szegedi kórházba.

Apolló filmszínház

Előadások: negyed 4, negyed negyed 8, vasárnap 11 órákor. Csupa ötlet, humor az év magyar vígjátéka.

Kettesben

Simor, v. Bánky, Rény, Legényei, Kovács Daniss a főszerepben.

Vígyszínház

Ma és minden nap a legvidébb zenés vígjáték:

Régi keringő

Páger, Szörényi Éva, Bilicsi Szilassy stb. a főszerepben. Előadások: vasárnap: 3, 5, 7 Hétfőn: 5 és 7 órákor.

Összehívták a képviselőházat

Október 23-án választják meg a felsőház elnökét

Budapest, október 16. MTI jelenti: A felsőház október 21-én, csütörtök délelőtt feltevényt tart a következő napirenddel: 1. Az elnapolt országgyűlést újból összehívó kormányzó kiírata kihirdetése. 2. Az elhunyt felsőházi elnök, gróf Széchenyi Bertalan emlékének megőrkítése. A felsőház október 22-én és 23-án is

ülést tart. A 23-án tartandó ülésen kerül sor az elnöki szék betöltésére.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről nyert közlés szerint a képviselőházat ez év október hó 21-én, csütörtökön délelőtt 10 órára ülésre összehívták.

Sőregi János és Baja Mihály ma utaznak Nagykerekibe

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk már arról, hogy Sőregi János múzeumigazgató a biharmegyei Nagykerekibe készül nagyszabású kutatóútra. Sőregi igazgató, mint jelentették, Bocskai Istvánnak, Erdély nagy fejedelmének ottani elárult várában készül kutatókat végezni és fényképfelvételeket készíteni.

A múzeumigazgató ma reggel utazik el s útjára elkíséri Baja Mihály református lelképásztor

is, aki a nagykereki református egyház templomában délelőtti istentiszteletet tart s előkészíti az ottani társadalmat egy nagyszabású kollégium ünnepély tartására is.

Dr. Sőregi János és Baja Mihály a volt népszerű debreceni segédlelkésznek, jelenleg a nagykereki egyház közszeretében álló lelképásztorának, Hegedűs Kálmánnak és feleségének lesznek vendégei.

Gyűlést tart a ref. egyház presbyteriuma

A debreceni ref. egyház presbyteriuma — mint értesülünk — e hét folyamán gyűlést tart. A gyűlésen dr. Révész Imre püspök, lelkészek és dr. Kölcsey Sándor polgármester főgonddok elnökölnék.

A gyűlésen a többek között szerepel: szavazás két egyházkerületi

világi tanácsbírói és egy tanácsképviseleti tisztségre. Ezenkívül több jelentés.

A gyűlés időpontját előreláthatólag október 20-án, szerdán délután négy órára tűzik ki.

Az előadói tisztelet dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző látja el.

Tévedésből verték meg Erdélyi Mihály budapesti szinigazgatót

Budapest, október 16. Erdélyi Mihály igazgatót csütörtök este 10 óra tájban az Aréna-út sarkán, mikor vendéglőből jövet az Erzsébetvárosi Színház felé tartott, két ismeretlen ember megámadta és mielőtt védekezésre gondolhatott volna, bottal és Boxerrel összeverték, úgyhogy orrcsontját is eltörték és arcán, szemén súlyosan megesebestül.

A nagyereji igazgatónak sikerült leráznia támadóit és bement a színházba. Nem sokkal ezután a két merénylő álmászott a kerítésen és beakart hatolni Erdélyi irodájába.

A házmeztart, aki útjukat állta,

összeverték. Erdélyi kitért, a két garázda ember látta, hogy a váratlan rajtaütés nem sikerült, eltűntek az éjszaka sötétjében.

Erdélyi feljelentésére a rendőrség kézrekerítette a két támadót, Cséhnai Pál állatorvostanhallgatót és Weig Mihály nagyvágót.

Kihallgatásukon derült ki, hogy sejtelmük sem volt, hogy Erdélyit verik meg, ők egy haragosukat lettek és zítas állapotukban tévesztették össze Erdélyivel. Magánlaksértés büntetése és súlyos testi sérülés vétsége miatt indult ellenük eljárás.

Ujból lehet téli ruhaneműt küldeni a hadművelési területre

Budapest, október 16. Magyar Távirati Iroda jelenti: A hadművelési területen levő honvéd és munkaszolgálatos egységek részére téli ruhaneműt és övöccikeket tartalmazó eszmagok küldését a honvéd vezérkar főnöke újból engedélyezte. 1. Minden egység részére egy db ilyen eszmag adható fel. 2. A feladás ideje október 25-től november 6-ig bezárólag Budapesten, csak a Budapest 72 (Vaseny-utca 1.) és a Budapest 53 (Vilmos eszázár-út 16. sz.) postahivataloknál lehet feladni. Ilyen eszmagokat azonban vidéken bármely postahivatalnál, de csak a délelőtti órákban 13 óráig. 3. A eszmagok feladó súlyhatára 10 kg. 4. A eszmagokban kizárólag csak téli ruhanemű, vagy övöccikek küldhetők: Ujas, irhamellény, bekecs, bundabélés, télling, alsónapdrág, téli harisnya, kapca, kesztyű, szörme, kötött hűtő, térdmelegítő, érmelegítő, fűvédő, nyakask, takaró, meleg sapka, kussma, hősapka, eszma, cipő, melegítő készületek, hópalaek. Egyéb dolgokat nem szabad elhelyezni. Nem küld-

hetek a eszmagokban levelek sem. A eszmagokat a feladás alkalmával nyitva kell bemutatni, hogy a felvevő postaközpontban azok tartalmát ellenőrizhesse. 6. A eszmagok burkolata csak zsák, vagy tartós vászon lehet, amelyet a tartalom ellenőrzése után kell bevarni. 7. A tábori díjazás megfelelően díjaznak.

Nyomatékosan felhívják a közönség figyelmét, hogy mind a eszmagoknál, mint a eszmagok olvashatóan való címzésénél mindenki gondosan járjon el és a eszmagok címlapjának másolatát, valamint a tartalomról, egy jegyzéket a eszmagban helyezzen el, mert csak így biztosítható, hogy a eszmagok ép állapotban és késedelem nélkül kerüljen a címzéshez. A téli ruhanemű eszmagok feladásához kékbélyeggy, vagy pedig külön engedély nem kell. A munka-szolgálatosok hozzátartozóinak figyelmét felhívják, hogy csak azok részére adjanak fel téli ruhanemű eszmagot, akiknek tábori postaszámát megkötötték.

Pataky Tibor, Hankiss János és Bisztray Gyula előadása a visszaszerzett területek közművelődési és nemzetvédelmi eszervezetek értekezletén

Lillafüred, október 16. Magyar Távirati Iroda jelenti: A felszabadult Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Dél- és Vendvidék közművelődési és nemzetvédelmi eszervezete háromnapos értekezletet tartott gróf Bély Kálmán elnökletével Lillafüreden, amelyen tárgyalta a visszatért területek magyarságát érdeklő összes közművelődési és nemzetvédelmi kérdéseket. A tárgysorozatban szerepelt a felszabadult területek többmilliónyi magyarságának teljes beszerzése helyi csoportok útján. Különösen nagy figyelmet szentelt az értekezlet a nemzetvédelmi kérdéseknek és egyhangúlag állapította meg, hogy a szervezetekbe tömörült többmilliónyi magyarság teljes nemzeti egységbe és

egyfelmeztet sorakozik fel, a ma sorsdöntő időkben tudatában van nemzeti kötelességeinek, öntudattal és teljes lelki felkészültséggel várja a jövő feladatait. Tudja, hogy történelmi örökségét áldozattal, kitartással és ha kell harccal tarthatja meg és bízik a magyar igazság beteljesülésében.

Az értekezlet utolsó napjának tárgyalásán megjelent dr. Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár, aki a nemzetvédelmi kérdésekről, dr. Hankiss János államtitkár és Bisztray Gyula miniszteri tanácsos a népművelési kérdésekről tartottak előadásokat. Az értekezlet tagjai pénteken kihallgatáson jelentek meg Antal István nemzetvédelmi miniszternél.

Kecskés József püspöki segédlelkész istentisztelet keretében vesz bucsút híveitől

Kecskés József püspöki segédlelkész a szeghalmi református gimnáziumhoz választották meg lelkésztanárnak. A fiatal segédlelkész három évvel ezelőtt kitűnő eredménnyel végezte a teológiát és a lelkiélet terén tanúsított járatossága miatt dr. Révész Imre püspök először a tanítóképző intézetben nevezte ki történelemtanárnak, később pedig maga mellé vette segédlelkésznek.

A fiatal lelkész a hatalmas lélekszámmal rendelkező Péterfi-utcai egyházzsérben a legpéldásabban látta el feladatát és ezenkívül az egyházzséri jegyzői tisztségét is betöltötte és igen tevékeny munkát fejtett ki a gyülekezeti élet-

ben is. Az igét nemcsak szóval, hanem tóllal is hirdette. Mint a Református Jövő segédszerkesztője igen sok értékes cikket írt a református hitélettel kapcsolatos kérdésekről. Utóda Berényi József lesz, aki egy évvel ezelőtt végezte a teológiát.

Kecskés József ma délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban tartandó istentisztelet keretében vesz bucsút híveitől és a jövő héten már elfoglalja új állomáshelyét a szeghalmi református gimnáziumban.

A nyulasi egyházzsér leányköre Kecskés József püspöki segédlelkész búcsúzóval azzal ajándékozta meg, hogy vállalta egy hadjárva felnevelését és tanítását.

November 1-től 25 deka a kenyérfejadag

Most egy esztendeje történt, hogy a közellátási kormányzat kénytelen volt napi 16 dekagrammra leszállítani a kenyérfejadagot. Kifejezetten átmeneti intézkedésről volt akkor szó azzal, hogy mielőtt a készletgazdálkodásban a szükséges intézkedéseket keresztülvizsik, az emelésre ismét sor kerül. A 16 dekagrammos kenyérfejadag életbeléptetésével egy időben a kenyérfejadagot havi 3.2 kilogrammban állapították meg.

A közellátási kormányzat igen nehéz és eredményes munkát végzett, amikor hónapok múltán az okos készletgazdálkodással olyan helyzetet teremtett, hogy a kenyérfejadagok részbeni felemelését lehetővé tette. Ezévi július elsején emelték fel a kenyérfejadagot 16 dekagrammról 20 dekagrammra. Ekkorra már teljesen elő volt

készítve az ugyanakkor életbeléptetett új közellátási rend, amely a kenyérgabonabeszolgáltatást és elszámolást egységesítette és rendszeressé tette az egész országban.

Júliustól kezdve a közellátási kormányzat tevékenysége az volt, hogy a kenyér minősége is változzék meg. A kenyérliszt ízletesebb, fehérebb lett, a kiörlési százalékat csökkentették és rövidesen megjelent a közfogyasztásban az ízletes és tápláló, jó kenyér.

Az új kenyér megjelenésekor jelentették már, hogy a közellátási kormányzat további javító intézkedéseket tervez, elsősorban a kenyérfejadag és a kenyérliszt újabb felemelését készíti elő.

Mint illetékes helyen értesültünk, az idevonatkozó intézkedések már befejeződtek és az új termelési és beszállítási

Új műszaki üzlet!

Értesítem a m. tisztelt közönséget, hogy a Műszaki és Kereskedelmi Társaság Horváth és Miklós cégtől 20 évi működésem után barátságos uton megváltam.

HUNYADI-UTCA 21 SZ.

a megnyitottam műszaki üzletemet, ahol az összes műszaki cikkeket hozom forgalomba és készséggel áll a m. t. közönség rendelkezésére. Teljes tisztelettel

HOHOL FRIGYES műszaki, szerszám és ge. kereskedő, Hunyadi-u. 21.

rendben elvégzett gabona-szemeltetés után a számitások szerint szükséges bővegebb készletek rendelkezésre állanak ahhoz, hogy a tervezett és előkészített kenyérfejadagelést már keresztül lehet vinni. November elsejétől kezdve már az új fejadagok lesznek érvényesek. A kenyérfejadagot a mostani napi 20 dekagrammról 25 dekagrammra emelik, a havi kenyérlisztadagot pedig 5 kilogrammra emelik fel. Az emeléshez mérten szaporodik meg a kenyérváltójegyek száma. A kenyérfejadag emeléséről szóló új rendelkezés már elkészült és a legközelebbi jövőben megjelenik a hivatalos lapban.

Robbanó töltőtöltet találtak Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, október 16. Angha Balázs, a marosvásárhelyi Gyümölcs termelők Szövetségének kertjében, házának kertjében robbanó töltőtöltet talált. A gyanús leletéről azonnal értesítette a rendőrséget. Szakértők megállapították, hogy az ellenségtől származó, robbanó anyaggal töltött töltőtöltet van szó. Hossza kb. 10 cm, átmérője két és fél centiméter, mint a rendes töltőtöltet. (MTI)

Előkelő esküvő az egyetemi templomban

Fényes esküvő volt szombaton az egyetemi templomban. Dr. Kiss Zsigmond egyetemi tanácsjegyző és felesége, szentgyörgyi Tolnay Erzsébet leánya, Katalin, valamint Pásztor Mihály és felesége, Szudet Erzsébet fia, dr. Pásztor József esküdtek egymásnak örök hűséget. Az esketési szertartást dr. Szenes László, az egyetemi egyházzsér lelképásztorja végezte, aki magasröptű beszédet intézett az ifjú párhoz. Az esküvői tanúk Oláh András főhadnagy és dr. Kövendi Lajos, az Ardia biztosító intézet igazgatója voltak. Az esküvő alkalmával a barátok, rokonok és ismerősök nagy serege kereste fel meglehangú jókívánságaival az ifjú párt.

Nyírmadai mezőgazdasági ipari üzem részére azonnali belépésre gyakorlattal rendelkező nőtlen könyvelőt keresünk Ajánlatokat Országos Földteintézet Birtokkezelési Osztály, Budanest, V, gr Teleki Pál-u. 7. címre kérjük beküldeni.

Ruhák, pongyolák, női és férfi fehérneműek

nagy választékban

KERECSEN, Csapó-utca 8

Egyévi börtönbüntetésre ítéltek egy érettségizett fiatalembert

Szabó Béla budapesti lakos lopás büntetéssel vádolva került a törvényszék dr. Székely István elnöke alatt működő büntetőtanácsa elé, mert a vádirat szerint Arany Pál debreceni vendéglős Vendég-utcai vendéglőjéből egy rend ruhát ellopott.

A most megtartott főtárgyaláson Szabó Béla, kiről kiderült, hogy érettségizett fiatalember, konokul tagadta a lopás elkövetését és azzal védekezett, hogy a ruhát Budapesten vásárolta egy ismeretlen egyéntől a Tekei-téren.

A törvényszék kihallgatta Arany Pál vendéglőst is, aki

elmondotta, hogy Szabó Bélát már régebbi idő óta ismeri és így igen gyakran megfordult a vendéglőjében. Egy alkalommal felültőjét kikészítette a vendéglőben, mert át akarta vinni a szabóhoz. Ebben az időben Szabó Béla is ott tartózkodott és ruhája is eltűnt Szabó Bélával együtt. Arany Pál azt is megmondta, hogy milyen cégjelzés van a ruhában.

A tanúk kihallgatása és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék Szabó Bélát lopás büntetésben mondta ki bűnösnek és egyévi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Hétfőn, 18-án lesz Noiret Irén hangversenye a hadiárvak javára

A Zenekedvelők Köre I. bérleti hangversenye pontosan 7-kor kezdődik az Arany Bikában

A Rádióból, a német hadsereg kívánsághangversenyeiről is ismert kiváló magyar származású dalénekesnő, Noiret Irén debreceni hangversenyén többek között magyar, német, spanyol, francia, svéd és olasz népdalokat is énekel. Hogy a német nép vezére és kancellárja mennyire megbecsülte művészetét, bizonyítja, hogy mikor a fronton szerepelt, saját repülőgépet is rendelkezésére bocsátotta a magyar énekesnőnek. Debreceni hangversenyén kísérel, Jarczyk Herbert zeneszerzőn kívül szerepel még vitéz Pongrácz István zongoraművész, aki a hangversenyen Chopin örökség Asz-dúr balladáját és Liszt egyik polonézát adja

elő. Kérjük a Zenekedvelők Köre tagjait, akik még igazolványukat az 1943-44. évadra nem váltották ki, a Zeneiskola titkári hivatalában hétfőn 12 és 1 óra között vegyék át (Vár-u. 1.), valamint jegyeiket a Bertok-féle könyvekereskedésben hétfőn délután fél 5-ig váltásák ki. Az esti pénztárnál, melyet fél hétkor nyitunk a Bika lépcsőházában, már csak napi áron — mely a bérleti árak kétszerese — árusítunk jegyeket a hétfői hangversenyre. A hangverseny pontosan 7 órakor kezdődik. A tiszta jövedelmet a hadigondozottak és hadiárvak támogatására fordítja a Zenekedvelők Köre.

Közveszélyű munkakerülésért háromhónapi fogházra ítélték egy fiatalembert

Illés István 22 éves bejelentett lakás- és rendes foglalkozás nélküli fiatalember rablás és közveszélyű munkakerülés büntetésével vádolva került a törvényszék dr. Fővényszék tanácsa elé, mert a vádirat szerint a múlt hónapban, közelebről meg nem határozható napon a Nagyerdő közelében ólálkodva leányokat lesett meg és azoktól el akarta venni a pénzt.

A főtárgyalás során Illés István a rablást, vagy annak kísérletét konokul tagadta. Azzal védekezett, hogy több leány ismerőse volt, akikkel haragos

viszonyban élt és azok csak bosszúból tettek ellene feljelentést. Ezzel szemben beismerte, hogy az utóbbi időben sem bejelentett lakása, sem rendes foglalkozása nem volt. A főtárgyaláson kihallgatott tanúk vallomása alapján nem nyert beigazolást, hogy Illés István bárkit is kirabolt, vagy megtámadott volna, éppen ezért a perbeszéd elhangzása után csak közveszélyű munkakerülés vétségében állapították meg bűnösségét és háromhónapi fogházbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

A tengerimoly elleni kötelező védekezésről

A tengerimoly elszaporodása folyton tengertermésünket érhető kár elkerülése céljából a m. kir. földművelésügyi miniszter 512.436—1942. XI—2. számú rendelete alapján az érdekeltektől kötelező figyelmét a következőkre hívom fel:

Tengeritöréskor a tengeriszárát közvetlenül a föld színe felett, tehát az alsó léggyökér koszorúja táján kell levágni, hogy a földben csak a gyökérrész maradjon, mert a hol ez nem történik így a gyökérrész hosszabb tenzóra marad a

tarlón, abban mindenek előtt a tengerimoly, de egyéb kártékony rovar is bűvölyhelyet talál. Ezen keveset enyhít az ilyen gyökeres szárnak tavaszi felszedése, mert ekkor a felszedett gyökérrész már üres, a hernyó pedig, amely benne volt, a föld valamely szárazabb helyén, vagy másutt hűződött meg.

A tarlón és a földön maradó tengeriszárát mindig április vége előtt fel kell szedni s ha kissé megszáradt, a helyszínen el kell égetni.

Azt a tengeriszárát pedig, amelyre a gazdának mint tüzelőanyagra 1944. évi május 15. után szüksége lesz, leveleitől tisztára kell fosztani és már a tél elején el kell vernelni akként, hogy azt földbe ázott gödörbe kell elhelyezni és legalább fél méter vastag szalmaréteggel beborítani. A borító szalmarétegre pedig rá kell hárítani azt a földet, ami a gödör aljából kikertült.

Az etetés céljaira szánt tengeriszárát leghelyesebb feltápnálni és sós vízzel meghintve magában, vagy rápalevéllel rétegezve el kell vernelni.

Ilyen módon eltartható a tengeriszár addig, amíg az új friss takarmány etetésére alkalmassá fejlődik.

Azokban a gazdaságokban, ahol a friss tengeriszár szabadon és csak ideiglenesen szokás állatokkal etetni, vagy ahol nagyobb számú iga dolgozik, az etetési időszak végén a fél nem takarmányozott szármadakat halomra kell hordani, gereblyézni és el kell égetni.

Kerítés készítésére, tetőfedésre, valamint a mezőgazdaság körében egyéb építmények létesítésére csak az egy évesnél régebbi természetből származott tengeriszár szabad felhasználni.

Mezőkön rendes hid hiányában, átjáró készítése céljából az árkokat tengeriszárral betölteni nem szabad. Ugyanezek a tilalmak vonatkoznak a cirokszár és részének felhasználására is.

Ott, ahol kerítés készítésére és tetőfedésre célszerű anyag (deszka, léc, zsindely, nád, stb.) hiányában pótló anyagra van szükség, ott a tengeriszárat jobban és tartósabban lehet helyettesíteni a nálunk mindennél bőven megtermő napraforgószárral.

Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy a fentiekben kivonatosan közölt rendelkezések megtartását a tengeritörést érhető nagy károk elkerülése végett ellenőriztetni fogja.

Akik a tengerimoly elleni védekezések megtartását elmulasztják, vagy a tilalmakat megszegik, az 1894:XII. tc. 95. §-ának k) pontjában ütköző kihágást követik el s a törvény értelmében pénzbüntetéssel büntetendők. Ezenfelül, akik a védekezést elmulasztják, azoknak költségére a hatóság fogja a védekező eljárást elvégeztetni, illetve a szabályszerűen el nem rakározott tengeri-, cirokszár- és részéből összegyűjtött készletet fogja égettetni.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

LEUGROTT A VILLAMOS- RÓL ÉS A KERÉKEK ALÁ KERÜLT EGY CIPÉSZSEGÉD

Könnyeu végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap este a Csapó- és Burgondia-utca sarkán. Vámos Mihály 42 éves cipészsegéd, Diófa-utca 21. szám alatti lakos a mozgó villa mosróll megállás előtt leugrott, földet érve oly szerencsétlenül esüszött meg, hogy egyik lába a kerék alá került és súlyos roncsolt sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt cipészsegédet a mentők részszelítették elsősegélyben, majd kiszállították a sebészeti klinikára.

GYÓGYULÁSRA VÁRO MAGYAR SEBEK

Hentesekről, mészárosokról

Mióta megnehezültek felettünk az ellátási gondok és a magyar tűzhelyeken egyre többet töprengek a mindennapi megélhetés gondjaiban, gyakran kerülnek szóba a hentesek és mészárosok. Nem éppen hízog és elismerő nyilatkozatok hangzanak olykor hentesek és mészárosokról és az bizonyos, hogy sok esetben sokan rá is szolgálnak arra ebből a szakmából, hogy a fogyasztók nem valami hízelgően vélekedjenek olyan üzletről és üzemeiről, melyekbe sokszor évtizedeken keresztül jártak vásárolni. Jól tudják azt hentesek és mészárosok is, hogy ebben a szakmában is sokan vannak olyanok is, akik abban a boldogtalan hiedelemben élnek, hogy a háború örökké tart és különleges kegyet gyakorolnak a vevővel szemben, akiket pénzért kiszolgálnak.

Igen, vannak ilyen hentesek és mészárosok is.

Ellenben ma is vannak olyan szakmabeliek, akik azt vallják a cselekedetükkel, hogy a vevő ma is fenség, akit úgy kell kiszolgálni, mint a legboldogabb béke éveiben, illetve úgy kellene kiszolgálni, ha módjukban lenne, ha volna miből. Sajnos azonban ezek a szerény szakmájú tisztességben élő kis üzletek lsten tudják hogyan és miért, nem jutnak hozzá olyan mértékben az áruhoz, mint sok esetben azok, akik nem mindig méltó arra, hogy ők diszponáljanak nagyobb tömegű áru fölött.

Igy akorhányszor sajnálatosan tapasztalhatta a fogyasztóközönség, hogy az öt hűségesen kiszolgáló kis üzlet nem jut elegendő áruhoz, sőt tereshűshöz ritkán, borjúhúshoz meg egyáltalán nem juthat, ugyanakkor, mikor egyes kiváltságosak szinte kárátlanul rendelkeznek ilyen árukkal is.

Igy aztán érthető, hogy a kis üzletek törzsközönsége nem kapván meg a legkisebb járandóságot sem, a régi üzletében próbál sorbanállók kinszenvedések között az anyaggal gazdagabban rendelkező nagy üzletekben egyszerűen megszerezni húsárut. Az ilyen vállalkozás azonban keserű csalódásokkal jár és a legtöbbször az a tapasztalata a jámbor szándékú vevőnek, hogy nemcsak áruhoz nem jut, de a béke idejében az üzleti életben merőben szokatlan módon oktatják ki az illem mikéntjéről.

Nem tudjuk ki — mi és milyen szempontok szerint ossza fel a közéletmezés céljaira az árut, de

a szociális szempontok, az igazságosság és méltányosság azt követeli, hogy az elosztás a hentesek és mészárosok egyetemességének érdekeit, valamint a fogyasztó érdekeit tartásuk szem előtt és senki semmi más érdeket. A kis üzleteknek, műhelyeknek adózása, megélhetése ugyanúgy essék számítás alá, mint a nagy üzemek és nagy üzletek érdeke. A közönség körében pedig érthető okokból azok is jussanak hozzá „jobb falatokhoz”, akik kis üzletekben, lakásukhoz közelálló üzemekben szerették be hússzükségletüket. Kapjanak pl. ezek a kis üzemek ugyanúgy jorjúhúst, mint a nagy üzemek és üzletek, elvégre betegek és gyermekek nemcsak a nagy üzletek vásárlóközönségéből kerülnek ki. Így az igazságosság azt követeli, hogy olykor ezek is egy-két hetenként egyszer legalább hozzá juthassanak erősítő falatokhoz.

Jól tudjuk, hogy nehéz ma igazságot tenni, de próbáljuk legalább megközelíteni és a kiáltó igazságtalanságokat megszüntetni. Elvégre a legilletékesebb hatóságok és kormányhatóságok törekvése az, hogy a közellátást lehetőleg zavartalanra tegye.

A háború utánra úgyis döntött már a vásárlóközönség, hogy hol fogja vásárlásait eszközölni. Mindenesetre ott, ahol tekintet nélkül háborúra vagy békére, a pénzért vevőhöz méltó körülmények között szolgálják ki. Nekünk nem fáj a fejünk azokért az üzletekért és üzemeikért, melyek a mai embertelen konjunktúrát nem enyhítik, hanem a fogyasztók számára még elviselhetlenebbé teszik. Szereshetnek ma hogy vagyon, egy komoly üzlet azonban sohase konjunktúrára épít. A közönség bizalma, ragaszkodása az aranyalértékesebb tőke volt mindig, amelyet semmiféle alkalmi vihar el nem seper. Aki erről az üzleti elvről megfeledkezik, az soha igazi üzletember nem volt.

Kis üzemek, kis üzletek és kis műhelyek a mai nehéz és megpróbáltatott idők után a béke konjunktúrájának eszenciájában is meg fogják találni számításait, mert a hűséges kiszolgáló közönség az eljövendő jó világban is ugyancsak hűséggel és ragaszkodással fog melléjük állani.

Ha másért nem, már ezért is érdemes az ősi céhbeli emlékekre emlékeztető kisipari hűséggel együtt érezni a fogyasztókkal.

Sz. R. I.

Méhetetőcukor kiutalása

M. kir. pénzügyminiszter és földművelésügyi miniszter a 187.200—1943. X. a. P. M. számú rendelete szerint a méhészek 1944. évi mézbeszolgáltatási kötelezettség mellett méhetető cukor vásárlására jogosító engedélyt kaphatnak.

Méhetető cukrot az a méhész igényelhet, akinek kifogástalan szakszerűséggel kezelt méhészete van, továbbá akinek méhcsaládjai az 1943. évi méhészeti időnyben a mézgyűjtésre kedvezőtlen időjárás miatt annyi mézet sem tudtak gyűjteni, amennyi téli élelemszükségletüket fedezni és amiatt a méhállományuk cukorellátása nélkül elpusztulna.

Egy-egy méhcsalád részére legfeljebb 4 (négy) kg cukor igényelhető. A méhetető cukor kiutalását a polgármesterhez címzett bélyegtelten írásbeli kérelemmel lehet igényelni s azt 1943 október 30-ig a Közelelmezési ügyosztálynál (Dobozai átjáró, elszámolási osztály) kell benyújtani. A kérelemben fel kell sorolni,

hogy a kérelmezőnek hány méhcsaládja van kasban és hány kaptárban. A kaptárban lévőkhöz közül hány család ellátatlan. S ezek részére családunként hány kg cukrot igényel.

Az igénylőknek a figyelmét felhívom arra, hogy a méhetető cukor vásárlási engedélyt kiszolgáltatásakor nyilatkozatot köteles kiállítani, s melyben kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden 4 kg-os méhetető cukor után jövő évi akácvirágról való pergetés után, — de legkésőbb 1944 augusztus hó 31. napjáig közelítési célra 2 kg kifogástalan minőségű színmézet a beszolgáltatáskor érvényes hatósági áron beszolgáltasson. Ennek elmulasztása esetén a méz hatóságilag megállapított árának ötszörösét köteles megfizetni.

A beérkezett kérelmeket három tagú véleményező bizottság fogja elbírálni és ennek javaslata alapján kaphatják meg a méhetető cukor kiutalási engedélyt. Polgármester.

A Svetits-alapítvány eladta a főtéri ötemeletes bérházának felét a MOKTÁR nyugdíjintézetének

Miért történt ez a nagyszabású s igen érdekes tranzakció?

Egyik fővárosi közigazgatási szaklap röviden hírt adott arról, hogy a debreceni róm. kath. Svetits-alapítvány főtéri ötemeletes bérházának felét eladta a Debrecenben is fiókintézettel s egyéb érdekeltségekkel rendelkező MOKTÁR, Magyar Országos Központi Takarékpénztár nyugdíjintézetének. A Debreceni Újság—Hajduföld munkatársa utána járt ennek az eseménynek, melynek során egy nagyszabású s igen érdekes tranzakció bontakozott ki.

A Svetits-alapítvány impozáns bérháza a Piac-, illetve Ferenc József-út 43. szám alatt van. Az utcai front ötemeletes, az udvari rész pedig négy. A helyén teljesen elavult két földszintes ház volt. Ezek közül az egyikben volt néhai Svetits Márton — a nagy alapító, akinek nevéhez fűződik a Svetits-intézet — fűszerkereskedése. A telkek nagy értéket képviseltek, de a rajtuk levő házakat az idők vihara annyira megviselte, hogy azok már szinte közveszélyes állapotba jutottak.

A Svetits-alapítvány intézősége tehát városzépítési szempontból is nagy szolgálatot tett, amikor arra határozta el magát, hogy ezeket az ócska épületeket lebontatja s helyükbe egy hatalmas bérpalotát emel. Emellett azonban huzamosabb időn át jelentős számú helyi iparosnak és munkásnak biztosított munkát s számottevően emelte a debreceni lakástermelést is. Tehát vállalkozása szociális téren is jótékonyan éreztetett s maradandó hatással járt.

A bérház építése

1929-ben fogtak hozzá a bérház építéséhez. Előzetesen tervpályázatot hirdettek s Nacsa József budapesti építésmérnök tervét fogadták el kivitelre. Ennek alapján a legmesszebbmenő gondossággal versenytárgyalást tartottak a munkák kiadására, amelynek során a helyi iparosokra és munkásokra a legmesszebbmenő figyelemmel voltak. Az építkezés vezetésére Paczó Márton debreceni építész kapott megbízást.

A bérház 1930 májusára készült el s vált beköltözhetővé. Összesen 58 új, teljesen modern lakás állott itt a lakáskereső igényesebb közönség rendelkezésére és hét iroda és hét üzlethelyiség kerestett gazdát. Mondanunk sem kell, hogy bőven voltak reflektánsok.

Az egész építkezés egymillió-kétszáz ezer pengőbe került. Emellett még természetesen számításba kell venni a beépített telkek nagy értékét is.

A Svetits-alapítvány nem rendelkezett ilyen hatalmas építkezési tőkével, hanem ezt külföldi kölcsön útján biztosította. A világgiacon bekövetkezett események folytán aztán a Svetits-alapítvány még a háború kitörése előtt sem tudta ezt a kölcsönt a legjobb akarattal sem olyan módon rendezni, illetve törleszteni, ahogyan azt szeretne volna.

Most aztán a külföldi adósságtól való szabadulásra egy olyan megoldás kínálkozott, amelyet az alapítvány gondos intézősége a maga részéről is előnyösnek látott s hosszabb, beható, mindenre kiterjedő tárgyalások után most már teljesen perfektuált is.

Mellau Márton, Svetits-intézet igazgatója, megvilágítja a megállapodás:

A tranzakcióról érdeklődésünkre Mellau Márton tanügyi főtanácsos, a Svetits-intézet illusztris igazgatója, szíves volt az alábbi felvilágosítást adni:

— A Svetits-alapítvány 1930-ban megépítette a Piac-utca 43. számú bérházat abból a célból, hogy az intézet fenntartója legyen. Az építési költséget 200.000 dolláros törlesztéses kölcsönrel biztosította. Miután 1933-ban a transzfermatorium folytán a törlesztés lehetősége fel lett függesztve, ezért a kölcsön-törlesztés változatlanul fennmaradt. Ennek a tehernek a törlesztés céljából az alapítvány a hitelező MOKTÁR-intézet nyugdíjintézetének eladta a bérház felét részét olyan megállapodással, hogy a MOKTÁR magára vállalta a 200.000 dolláros tartozást. Ezzel a bérházat tehermentesítette és a bérház feléért még félmillió pengő értéket adott. A bérház 1943 november 1-től kezdve közös birtoklásba megy és közös bizottság vezeti a ház ügyeit. Ez az ügylet mindkét fél részére előnyös, mert a nyugdíjintézet értékállóan helyezi el a maga tőkéjét, a Svetits-alapítvány pedig tehermentesen kapja meg a bérház felét.

Félmilliót részvényekben és készpénzben kapott a Svetits-alapítvány

Amint a Mellau Márton igazgató szíves tájékoztatásából kitűnik, az ingatlan tehermentes fele részén kívül még félmillió pengő érték is jutott a Svetits-alapítványnak. Ez értesülésünk

szerint kitűnő bonitású részvényekből és százezer pengő készpénzből áll.

A bérház 588,25 négyszögöl telken épült. Bruttó évi bevétele 110.000 pengő s miután 1950 május egyig teljes adómentes, adója évenként még 10—11.000 pengő.

Úgy tudjuk, hogy a magán-gazdaságban is előfordult jelentősebb házobjektumoknál olyan eset, hogy a ház felének eladásával szternirozni lehetett az egész régi s nagyszabású adósságot. Volt azonban kevésbé szerencsés tranzakció is, amikor az adósság elvitte az egész házat.

A Svetits-alapítvány körültekintő, gondos eljárását méltó siker koronázta, mert a tranzakció a legteljesebb megelégedést válthatja ki. A bérház megmaradt s a nemes hagyaték él benne továbbra is!

Gombatermelésre

alkalmas pincehelyiséget keresnek (magas bért fizetnek).

Ajánlatokat

Ábel testvérek műkertészek és kertészeti telepe Ferenc József-ut 87. szám alá kérem. Telefon 10-54

Doktoravatás

A DEBRECENI EGYETEMEN

Szombaton délelőtt újabb doktorrávatás volt a debreceni Tisza István egyetemen. Ezúttal Pányóki László Róbert, Futó Barnabás, Párdi Károly Sándor, Gyurkó István Emília és Bordás István Máté Zsigmondot a jogtudományok, Valenta László Jánost pedig az államtudományok doktorává avatták. Az új doktorokhoz dr. Bodnár János egyetemi rektor intézett gondolatokban gazdag beszédet, amelyben figyelmeztette őket kötelességükre.

BURGONYAKIOSZTÁS

Az utóbbi időben beérkezett burgonyaszállítmányok lehetővé teszik, hogy a burgonyajegy további szelvényét bevált-hassuk.

Ezért október hó 18-tól a burgonyajegy 8. sz. szelvényére 3 (három) kg. burgonyát lehet vásárolni.

A burgonyajegy 8. számú szelvénye október hó 29-ig érvényes.

A burgonyát árusító kereskedők a beváltott 8. számú burgonyajegy-szelvényeket — a 7. sz. szelvényekkel együtt — október 30-án, szombaton számoltatják el. Polgármester

Emlékszobrot állított Balmazújváros a hősihalottainak

Balmazújváros nagyközség az 1914—18. és a jelen világháborúban elesett mintegy 850 hősi halottja iránt érzett hálája és kegyelete jeléül emlékszobrot emelt. A szobornak, mely a közönség közönségének hazafias ajándatkészítéséből készült, október 31-én délelőtt fél 11 órakor lesz az ünnepélyes leleplezése. A leleplezést megelőzően reggel 9 órakor a református és katolikus templomokban ünnepélyes istentisztelet tartanak. Az ünnepélyt a Himnusz vezeti be, míg a megnyitó beszédet

Szőör Antal községi vezető-jegyző mondja. A balmazújvárosi egyesített énekkar énekszámát után dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet, míg a község közönsége nevében Vass István községi bíró veszi át a szobrot. A Szózat eléneklése után következnek a szobor megkoszorúzása, majd az elvonulás fejezi be a kegyeletes emlék-ünnepélyt. A műsorban az énekszámokat Turý Bernát és Pinczés Imre karnagyok fogják vezényelni.

A cserkészek az iskolán kívüli tanítás szolgálatában

Budapest, október 16. Az iskolai tanítás szünetelése miatt nagy gondot okozott az, hogyan foglalkoztassák az ifjúságot az iskolán kívül. A budapestvidéki tankerületi kir. főigazgató, dr. Fodor Ferenc az iskolai cserkészcsoportok őrsei rendszerét is felhasználta a tanulóifjúság iskolán kívüli oktatására és fenntartására. A vezetése alatt álló valamennyi iskolában úgy rendelkezett, hogy az iskolai

cserkészcsoportjának őrseiben folyjon az iskolán kívüli hasznos oktatás. A tanárok a körzet-vezetőkkel állandó érintkezést tartanak fenn, velük közlik a feladatokat, nekik magyarázzák meg az új tananyagot, az őr-vezetők pedig az őr valamennyi tagjának. A cserkészcsoport rendszer csaknem mindenütt pompásan bevált és heterként igen szép eredményekre vezetett. (MTI)

Miért visel ma oly sok ember szemüveget?

A mai embert külsőleg mi sem jellemzi jobban, mint a szemüveg. Nyugodtan állíthatjuk, ma minden második embernek szemüvege van. Közönségségi, sőt hovatovább divatcikk lett a „pápaszem”. Rájöttek, hogy van, akinek dekorálja az arcát. Pár év előtt a csontkeretes szemüvegek nyelge ifjak intellektuális látszatát emelte, ma azonban már levezített gunyolódás már az ilyen feltételezés. Nem maradt meg egyeb a szükségtelen pápaszem választásból, mint a nők fekete szemüvege. A napsugarak ellen védő üvege, ha kellett, ha nem, borús időben, sőt este is viselték már hölgyek, mert sikk volt.

Tény az, hogy régi időkben csak elvétve lehetett fiatalok orrán látni pápaszemet. Öreg urak és tisztelmátrónak tartozéka volt. Fiatal hölgyek, akkoriban a körülményes lornettet viselték, amit, ha ma elővesz valaki, megmosolyogják. Manapság, mintha megfordult volna a világ, főleg a fiatalok vetélkednek ki milyen keretű szemüveget visel. A látszeresek kirakataiban a legkülönbözőbb „modellek” láthatók, szinte havonként változik a divat és ha ránézünk egy szemüveges emberre, rögtön megállapíthatjuk, melyik esztendőben csináltatta szemüvegét. Így külsőleg, felületesen szemlélve, ma tehát divatcikk a szemüveg.

De nézzük meg közelebbről a szemüvegtérést és döntjük el, valóban divat-e a nagy szemüvegtulajdos és mi az oka annak, hogy ma olyan sokan viselnek szemüveget. Felkerestünk egy kitűnő debreceni szemorvost.

— Miért hord ma majdnem minden ember szemüveget? — kérdeztük.

Az orvos elmosolyodik, nem felel mindjárt, mintha kifejezésre akarná juttatni, hogy ez a kérdés nem is annyira a szem-észtet körébe vág, mint inkább az általános életproblémákkal függ össze. Rövid gondolkodás után azonban megfogalmazza a feleletet.

— Nagyobb igényeket támasztunk a szemünkkel szemben, mert fejlődött a technika, fokozódott az élettempó és ma csak kifogástalan látással tudjuk megállni helyünket munkakörünkben. A jó látást csak jó szemüveggel érhetjük el, ha a természet nem ajándékozott meg vele. Ezért viselnek olyan sokan szemüveget.

— Olyan sok a beteg szemű ember?

— A rossz látás oka legtöbbször nem szembetegség, hanem fénytörési hiba. Azért kell a szemüveg, hogy ezt kijavítsuk. Mivel manapság mindenkinek jobb látóképességre van szüksége, azért a legkisebb fénytörési hibát is ki kell javítani.

Vásárlási kötelezettség nélkül tekintse meg

ifj. Székely Szűcs Sándor

kályhás-mester

cserépkályha és kandalló mintaraktárát

Csapó-utca 33. Ipariskola-épület.

Telefonszám: 26-70.

Névre és címre kérem ügyelni!

Vendéglősök, korcsmárosok! szükségletüket legolcsóbban

Pótor László

bornagykereskedőnél

szereshetik be.

Hatvan-u. 35.

Telefon 82-71.

Debrecen város kulturális eseménye

A Bika-szálló termében megnyílt nagyszabású

KÉPKIÁLLITÁS

melyen a magyar képzőművészet élgárdája vonul fel

300 válogatott vászonnal

Rudnay Gyula, Komáromi Katz Endre, Edvi Illés Aladár, Gaál Ferenc, Vastagh Géza, Katona Nándor, Krunyák Károly, Czencz János, Szüle Péter, Aldor János László, Rómei Árpád, Viski János és még 100 festő szerepelnek.

3 és 8 havi részlet.

Belépődíj nincs! Tekintse meg!

Csaknem minden foglalkozási ágban fokozottabb feladatok hárulnak a szemre. Nem mindenkinek rossz a szeme, aki szemüveget visel, sok esetben csak a minimális fénytörési hibát kell kijavítani.

— Miért a férfiak viselnek inkább szemüveget?

— Ez tévedés, mert a férfiak és a nők egyforma arányban szorulnak rá a szemüveg viselésére. A különbség csak annyi, hogy a nők egy része hiúságból nem visel az utcán és társaságban. Csak akkor teszi fel, amikor okvetlenül látni akar. A rosszul látó nő ennél nagyobb bünt nem követhet el önmaga ellen. A rövidlátás öröklik és ezzel is szaporodik a szemüveget viselők száma.

— Tehát nem csupán aszerint romlik a szemünk, hogy többet, vagy kevesebbet használjuk-e?

— A jósemekek látását nem befolyásolja a munka mennyisége, ha kifáradnak, akkor sem a szemük fárad el, hanem az agyuk. A rövidlátás 5-6 év körül kezdődik és 20 éves korig fokozódik. Ezért sok szülő kétségbeesik, hogy gyermeke bár szemüveget visel, évről-évre gyengül a látása. A közeli munkának a rövidlátás fokozódására csak kismértékben van rontó befolyása. Nagy hiba, ha valaki olvasásra való több dioptriás szemüveget távolba

látásra is használja.

— Sok panasz ér az iskolát, a mai igényesebb tantervek, vajjon emiatt romlik a gyermek látása?

— Az iskolák a szükséges óvintézkedéseket mindenütt megteszik, hiszen köteles orvosi ellenőrzésnek vannak alávetve. Fontos a jó világítás az iskolában és ha valamelyik gyermeknek gyengül a látása, azonnal szemüveget kell neki adni.

— Különösen finom kézmunka vagy rajz alól csak azok a rövidlátó gyermekek kaphatnak felmentést, akiknél a rövidlátás már a korai gyermekévekben 5-6 dioptria, mert ezekből köztudomású, hogy igen erősen hajlamosak a további romlásra és bizonyos, hogy épp ezeknek nem tett jót a közeli, szemet megerősítő munka. Egyébként azonban egészséges szemű gyermekeknek még ha kisebb-nagyobb fénytörési hibában is szenved és megfelelő szemüvege van, az iskola nem árt.

— Ne esodálkozzunk tehát a sok szemüvegen, hiszen látjuk, hogy az igények fokozottságával függ össze ez a tünet. Az igények minden tényleg fokozódtak, miért ne fokozódjanak a szemüveg terén is? Ma már lassankint nem az a kérdés, hogy kinek kell szemüveget viselnie, hanem a keretek eszességében, helyekénységében akarnak túltenni sorstársaikon.

Irodalmi-est a Tűzharcos Szövetség székházában

Gyenge érdeklődés mellett folyt le szombaton este az az irodalmi est, amelyet a Tűzharcos Szövetség Piac-utcai székházában rendeztek. A műsoros estet Szilágyi László református segédlelkész vezette be, aki üdvözölte a megjelenteket. Gordon József sikerült hegedűszóval szerepelt a műsoron, majd Erdély István ös ehelség, de még fejlődnie és csiszolódnia kell, mert verseiben sok hatás egyesül, ritmusa dögő és inkább a szabadversek felé hajlik, melyek ma már idejét múltak.

Zs. Molnár Ibolya érdekes novellát olvasott fel. Utána Szilágyi László református segédlelkész mondott beszédet, melyben Erdélyi István irodalmi munkásságát méltatta elismerő szavakkal. Szerinte Erdélyi Istvánnak éppen ösztönösségében van az értéke. Az előadónak az a véleménye, hogy ha valaki eredeti író akar lenni, vigyázzon olvasmányaira, mert ha sokat olvas, könnyen más írók befolyása alá kerül.

Székely Lászlóné műdalokat adott elő, kellemes hangnnyal, míg Törőné Korpássy Mária saját verseiből adott elő hatatosan. Oláh Gézné magyar nőiakat énekelt, míg Hieffer Károly verseiből adott elő. Ifj. Bészler Gusztáv egyik sikerült novelláját olvasta fel.

Az irodalmi est műsora nem volt egyenletes nivójú, amennyiben az előadók között dilettánsok is szerepeltek.

A debreceni kofák történetéből

A debreceni fehér kenyér száz év előtt a leírások szerint még a párizsi pékek finom kenyérét is felülmulta, olyan jól értékék készítését a fejrkenyérű kofák. A gyümölcsös, perces kofák pedig az akkori szépirodalom alakjai között többször is szerepelnek. De akkor még a város élelmézésében igen jelentős szerepe volt a piaci árusoknak, amit az is mutat, hogy 1823-ban a 25.000 lakosú Debrecenben 1040 kofa-kufár volt. Csak kenyérű kofa 118 volt, percesű pedig 63, 16 zsíroskalácsűtő, 16 cipőűtő, 7 bélessűtő, 2 csőregűtő, 119 gyümölcsűtő stb. aszszony volt. Összesen 45 fajta kofát találunk ebben az összeírásban; annyira differenciálva volt az árulási, hogy csak egy bizonyos élelmet árulhattak. A káposztáskofa csak savanyú és zöldkáposztát árult, de a zöldes márnem árulható káposztát. Az egyfajta élelmet árulók egy társulatban voltak tömörítve, ahogy az egyfajta iparosok is cébbe álltak össze.

A debreceni kofák történetéből gyarapodott az ő számuk is, vagy pedig a nép körében újabb divatot teremt meg új kofafoglalkozásokat. 1758-ban még csak három pártacsínáló volt, míg 1800 körül már 30-an vannak, s csak segédek eltöltése után lehet közük belépni. A kávéskák 1840 körül jelennek meg a piacon, a vásárbíró panaszokból is, hogy már a cselédék s az alsó nép is kávézni kezd (az uraknál t. i. már egy fél-évszázada szokás volt a kávézás). Az aprómarhanyésztés, főleg a tanyán való libatenyésztés, 1820-1830 körül terjedt el erősen, s ekkor szaporodik meg az aprómarhakoppasztók száma. A szalmakalaposok is 1840 körül kezdik árulni először a gyárból, majd a környéki háziiparosoktól kapott szalmakalapot, s 1854-ben már 28 szalmakalaparúló asszony van.

A kofatársulatoknak privilégiumaik és a céhszabályhoz hasonló artikulációik voltak. Az 1833-ban kelt „becsületés kácsínálók rendszabályai” szerint az asszonyok összeütköztek Vízkeresztkor és gazdasszonyokat választottak a vásárbíró jelenlétében. A gazdasszonyok a céhmesterek minijára, felügyelt a piaci jó rendre, tisztán kezelik az árú, jó mértékben használnak, kisebb fegyelmi esetekben 30 krajcár büntetést vetett ki, s ha új tag akart belépni a társaságba, ő referált a vásárbíróknak, hogy lehet-e belépni, vagy az iparszerű asszonytársaságokban, mint a főkötváróknál, ő vizsgálta meg a belépni akarókat, hogy ért-e a mesterségét. A felvételért és a beirásért, mint a céhekben, itt is fizetni kellett, sőt egyes kofatársaságokban asztalt is kellett adni. 1852-ben a cipőűtő asszonyok szerint nem törvény, hanem „közmegegyezésből” határozták el, hogy a belépő 8 forintot adjon a társaságnak, s megvendégelést két tyúkot, egy kenyert és egy kanta bort adott az új tag. A városi tanács a jövőre ekkor szigorúan megtiltja a lakmározást.

A kofák a piacon sorban árultak, gyékényre téve árújukat vagy asztalkára, csak a kenyérűtő asszonyok voltak olyan előkelők, hogy fedett „kenyérszin”-ben árulhattak. A társaságon belül nyíllal döntötték el, hogy kinek hol legyen az árulóhelye, ami egyáltalán nem volt közömbös, különösen sáros idő esetén, hogy a sor elején vagy végén volt az árus. A fő áruló nap a keddi volt, emellett szerda és szombat. 1849 óta vasárnap nem volt szabad árulni. Ha nagyon megszaporodott a társaság tagjainak száma, újakat nem vettek fel, csak ha megürült valakinek a helye, s szétszórták a társaságot, egyik fele az egyik, másik a következő héten árult (hetelés).

A kofák száma már a múlt század közepén csökkenni kezdett, amikor a piac szerepét átvette a fűszerkereskedés, pék stb. Hozzájárult hanyatlásukhoz a vásárok szerepének csökkenése is. A percesűtők ugyanis a környéki vásárokról is jártak, mint az iparosok az árúikkal.

Giday Kálmán dr.

Magas színvonalu, nagyszerű képkiallítás az Arany Bika dísztermében

Nagyértékű és magas színvonalú képkiallítás színhelye pár nap óta az Arany Bika díszterme. A belvárosi művészterem tulajdonosa, Herenstein Petris Bruno műkereskedő és Weszely Kálmán tárlatvezető a magyar és külföldi festőművészek csoportjából többszáz értékes vászonnal országos körútra indul. Ennek során most Kaasa után Debrecenben rendezték meg kiállításukat, amelynek azért lehet a hetköznapon túlnemző jelentőséget tulajdonítani, mert ennek a tárlatnak elsősorban az a célja, hogy vidéki magyar közönség elé tárja az illusztris magyar festőművészek legújabb alkotásait és a szó szoros értelmében fővárosi nivójú tárlatot hoz a vidéki közönség elé. Eppen ezért a kiállítók nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy tárlatjuknál nem az üzleti érdekekre helyezik a főszó, hanem arra, hogy a műértő közönségnek komoly anyagot mutassanak be, másrészt, hogy megismerjék a széles vidéki néprétegeket a legtehetségesebb festők alkotásaival.

A kiállítás reprezentatív része azzal domborodik ki, hogy elhozták Debrecenbe a világhírű Sosnovszky Arzén dalmát festőművész néhány ragyogóan szép alkotását is. Ez a nemrégiben feltűnt kimagasló nagy művészettségű és csodálatosan szép dalmát tengerpartnak nagyszerű festője s képei már Budapesten is méltó feltűnést keltettek a legígnyesebb műértők körében. Egyik legutóbbi fővárosi kiállítása alkalmával maga a Főméltóságú Kormányzó Ur vásárolt ennek a dalmát mesternek a művéből egyet durazsói regényes, sziklás tengerpartot ábrázoló vásznából. Ugyanígy stílusú képet kettőt is hoztak most magukkal a debreceni tárlatra. Ezek a többször pengő értékű képviselek képek és a legnagyobb magyar festőt: gyönyörű termékei valóban komoly jelentőséget adnak a debreceni kiállításnak. Közel száz festőművész szerepel a tárlaton s így valóban nem mindennapi gazdag anyagból válogathat a debreceni közönség. Pazar szünpompa tölti be az egész termet.

Nagy magyar művészek sora tárul a látogató elé. Az izmos, neves és patinás márkát képviselő Rudnay Gyula, Edvi Illés Aladár, Szeneci János, Gaál Ferenc, Szilke Péter,

Katona Nándor, Komáromy Katz Endre, Viski János szebbnél-szebb művei között nehéz még rangsort is felállítani. Mégis, ami a magyar vidéken legszívesebben fogadtatásra válik, az Rudnay Gyulának a magyar népi életből vett, meglehetősen és derűs munkáinak juttatja a legelőkelőbb érdeklődés pálmáját. Ha néhány vásznot ki akarunk emelni, akkor Edvi Illés Aladár kedves és hangulatos „Balatoni este”-jét említhetjük meg. Végtelemül finomtónusú Vastagh Géza „Baromfiudvar” című kompozíciója, általános tetszésnek örvendnek Katona Nándor kisméretű tájrajz képei. Katonának különben külön érdekessége, hogy életében képet nem igen adott el s most, halála után a műkereskedők és műértők valóságos versenynek egy-egy művének megszerzéséért. A magyar mesterek élére kívánczik már is a fiatal, most nem-régiben feltűnt, egészen egyéni stílusú magyar művész Markos Lajos, akinek három komoly vászna méltán érdemel figyelmet. Egy hegyvidékes erdélyi táj előterében a pataknak mosó leány igazán sikerült alkotása. Nárjai Aurél egyéni eredeti leányalakjaival, Komáromy Katz Endre hangulatos és eleven pasztellképeivel, Udvary Pál két zsánerképeivel, Szilke Péter, Gaál Ferenc „Szénagyűjtés” című kompozíciójával, Mihálovits Miklós kifejező erejű „Múltó legény” című vásznával méltán emelkednek ki a gazdag kiállítás anyagából.

De általában a gondosan összeválogatott anyag mind azt mutatja, hogy helyes és nevelő hatású elgondolás az országot járni a neves művészek képeivel. Sajnos, száz festő közül nevet nem említhetünk fel, de mégis fel kell jegyeznünk a fiatal Csekey Zoltán, Viday Br. Nándor, Romek Árpád, Durits A. Csorna Károly, Rezes Molnár L. Péczely Antal és Lengyel Rims E. egyégy megkapóan hatásos darabját.

A kiállítás irást már is nagy érdeklődés nyilvánul meg, ami érthető is, mert az árak megállapítása és az előnyös részletfizetési feltételek valóban lehetővé teszik a debreceni közönség számára komoly képek megvásárlását. A kiállítás október 25-ig lesz nyitva.

HONVED ÉLETE

forog kockán, mert még nem jelentkeztél véradásra a klinikai közegészségügyi Intézetben!

HIRDETMÉNY

Az István Gözmalom Társulat munkásainak Önképző és Segélyező Köre 1943 október hó 24-én délelőtt 10 órakor az egyesület székházában, Kétnálom-u. 7. szám alatt rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya a lemondás folytán megüresedett tisztikari és választmányi tagságok választás útján való betöltése. Elnök

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Balmazújváros község 702 kat. holdat kitevő vadászterületének vadászati jogát 1943. évi november hó 3-án délelőtt 10 órakor a közházában megtartandó nyilvános árverésen 1943. évi augusztus hó 1-én kezdődő 10 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek bérbeadják.

Kikiáltási ár 50.— P. Vadállomány: nyul, fácán, fogoly, vadliba.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község előjáróságánál megtudhatók. Balmazújváros, 1943. évi október hó 16-án. Előjáróság

délben a legújabb sporteseményeket elsőnek a Tiszántúli DÉLI HIRLAP közli.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

- Október 17, vasárnap délután Jánosbogarika. Rendes helyárrakkal.
- Október 17, vasárnap este Jánosbogarika. Bérletszűnet.
- Október 18, hétfő: Ocskay brigád léros. Munkaelőadás.
- Október 19, kedd: Jánosbogarika. Bérlet.
- Október 20, szerda: Cigányszerelem. Rendes helyárrak.
- Október 21, csütörtök: Tábornokné Pisztvisele-est, mérsékeit helyárrakkal.
- Október 22, péntek: Sybill. A) bérlet.
- Október 23 szombat délután: Egy nap a világ. Ocsó filléres helyárrakkal.
- Október 23, szombat este: Sybill. C) bérlet.
- Október 24, vasárnap délután: Jánosbogarika. Rendes helyárrakkal.
- Október 24, vasárnap este: Cigányszerelem. Bérletszűnet.

Gyermek-színészeket soroz a színház kedden délután 3-4 óra között. Azok az 5-14 év közötti gyermekek, akik kedvet és bátorságot éreznék magukban jelentkezzenek a színházi titkárságon.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja: Aiföldi Sajtóvállalat Kt
Felelős kiadó: Balogh István.

Levelek valahonnan Magyarországból

IV.

Milyen csodálatraméltó tevékenység az Istennek a makulányi, aranygombóivaghoz hasonló méhecske. Korán reggel, mikor a nap felcsókjaja a harmatot a virágok szemeről, elindul útjára, hogy gyűjtsön, gyűjtsön, amiből pedig maga nagyon kevés hasznát lát: az emberek mindíg elszedik tőle a keserves munkával összegyűjtött mézet s a kis méh tovább dolgozhat. Az ember aztán szereti utánozni a természetet. Maga is lőt-fut, güzi s milyen szép és magasztos vonás, hogy sokan gyűjtenek, tevékenykednek, noha tudják, hogy munkájuknak eredményét csak az utókor fogja élvezni majd. És ez így van jól. Ezeknek a méhszorgalmú embereknek a munkáján épül fel a jövő. És minden embernek, minden jó magyarnak ezt kell szem előtt tartani!

1.

A fejérmegyei Váll-járásban lévő Alesut község földesura a világháborúban, az első világháborúban legendásbíróvá vált József királyi herceg, Kastélyán ott van a község határában. A nép imádja a fenséges urat s családját, nem csoda, hiszen tetel örökre beirták nevét a magyarság szívébe. A magyar ember pedig halás tud maradni. József főherceg édesapja nagy botanikus volt. Szerette a virágot, fákat, bokrokat s világháborúban is csak arra törekedett, hogy minél több és minél ritkább növényeket hozzon haza. A Csaplári-erdő pompás parkká fejlődött így. Ezer és ezer színpompás csodavirág, sok-sok orchidea-fajta a többi között, díszíti az erdőt. Magyarországi (nem bokorból!) egész kis erdő van s a Libanonból hozott cédrusok csodájára járnak még most is az idegenek. Védett területté is nyilvánították, a gyönyörű platánfasorral együtt. Még a világháború alatt rengeteg szarvas lakott az erdőben. Ezek a nemes állatok lemerészkedtek a faluba is télen. Aztán egyszer jött egy nagy vihar. Nem az égből, hanem a földből, nem a búzamezőkről, hanem a szennygödörök tájáról és végzőpört az országon. Ma aztán fájó szívvel panaszkodnak az a csutak, hogy akkor a vörösök kipusztították a Csaplári-erdő szarvasállományát.

Keletről most is vihar fenyeget, de a magyar erdők szívében őrszemek állanak és a magyar mint egy test feszíti oda mellét a vihar elébe és fel fogja fogni mert mindenkinél szívében ott a 1918 gyász-szövege!

2.

Az alesi főhercegi kastély közelében, a Mária-pusztán volt a tehénstálló. Hat-három, pompás, nagyszerűen berendezett épület. Középen egy fogadó, körötte apró öltöző-vektöz szobák. Néhanapján ide látogattak el a főhercegi család tagjai: tejet inni. Leülték a piros bársonnyal bevont székbe és jóízűen elfogyasztották a finom, meleg, frissenfejt tejet. A Mária-pusztá képe nemrégiben megváltozott. A református Bethesda vette meg az állást. Nagy építkezések, alakítások kezdődtek. Sokan azonban a állukat vonogatták.

— Ugy halljuk, üdülőházat akarnak csinálni a tehénstállóban. — mondta egyik-másik. —

— Is milyen lesz?

Aztán elcsilapultak a hangok, mert mindenki elálmélkodott, mikor meglátta az új üdülőházat. Nyoma sincsen az istállóknak, pompás a levegő, tágasak a szobák és nagyszerű a berendezés. Jövőre talán már át is adják rendezésének a korszerű nyaralót s tehet, hogy néhány debreceni szegénysorsú gyermek is enyhelyet talál benne.

3.

A Magyar Munkások Dal- és Zene-Egyesülete vikkend helyett nagy kultúreseményt rendezett a multkoriban Alesuton. A kérgeskezű magyar munkások ahelyett, hogy kipihenték volna a munkahét fáradsalmait, lerándultak Budapestről Alesutra nagy programmal, művészeti országúszólóval, amit a községnek ajándékoztak. Két napig tartottak az ünnepek, előadások: A magyar munkás és a magyar paraszt egymásra talált. Az 1918-as évek vörös morfiámából hamar kigyógyult a magyar munkásság. Mert a magára talált, öntudatos, fajságára büszke városi munkásság lelkéből nem lehetett, nem tudták kioltani azt a lángot, amelyet az őstalaj, a falu gyújtott meg bennük, amikor még apjuk, nagypapjuk maga is földiműdó, az élet alapját jelentő paraszt volt!

— Kevesen vagyunk magyarok, szeressük hát egymást. — mondotta az országúszólóvávási ünnepélyen Magasházy László vezérnagy, a kerület országgyűlési képviselője. — Körülöttünk mindenütt ugrásra kész ellenség áll, hogy megfojtsan bennünket, mert különbek vagyunk náluk! Ne esügedjünk, mert a nemzet örök! Mi csak sorakozunk Komrányzó Urunk és emellett a zászló mellé és mindent kövessünk el, hogy a zászló újra fenn, az ár-bócon lobogva hirdesse Magyarországot nagyságát az Adriától a Kárpátokig!

4.

A tábori díszében, ami az ünnepélyt követte, egymás mellett ült az országgyűlési képviselő meg a budapesti gyári-munkás, a nemzetvédelmi miniszter képviselője meg a paraszt és egyforma, egyszerű ebédet ettek. Ezen az ebéden hangzott el az egyik tatal bányamunkás következő beszéde:

— Mi, szénbányászok minden második vasárnapunkat feladozzuk és dolgozunk, mert tudjuk, hogy munkánk ad erőt mindenhez, meleget a házitűzhelyhez. És ha kell, még megfeszítettebb erővel fogunk dolgozni, mert tudjuk, hogy munkánk nélkül a többi munkás nem dolgozhat. Nem azt akarjuk ezzel kifejezni, hogy küllönbnek tartjuk magunkat a többi munkásnál. Itt nem szabad különbségeknek lenni! Itt mindenkinek csak lelkiismeretesen dolgozó munkásnak kell lenni! És éppen azért jöttünk el, mi tatal bányamunkások is erre az ünnepélyre, hogy bebizonyítsuk: a többi ipari munkással, a földműveléssel, az intellektuallal s minden jó magyarral egyforma sorsot vállalunk, mert magyarok vagyunk!

A nap káprázatosn ragyogott és körülörögatták sugarai a kérgestenyérű munkások, paraszto, meg a tolforgató magyarok alakját.

5.

Este egy zenés-szimfónia

adott elő a vendég-munkásküldöttség az alesi községházával szemben lévő tersedény feleállított szabadtéri színpadon. előadás kezdete előtt már jóval gyülekezett a közönség. Beköltötte az öreg anyókák, peckesen lépkedő öreg magyarok, keményizmú legények, színes rozkolyás leányokkal gyülekeztek. Kevés a kezdés előtt már minden ülőhelyet elfoglaltak és rengetegen állottak a padok mögött. Ekkor érkezett a pénztárhoz egy öreg házaspár. Nem kaptak helyet. Nem kedvetlenedtek el egy cseppet sem. Visszaforodtak és néhány per múlva egy-egy székkel tértek vissza.

Milyen kedves és meghatározó jelenet volt, amint odatipegtek a sorok mellé, letették a széket, arra munkában fáradt testüket s másodszoros csendben várták az előadás kezdetét. Isten tudja miért, de a debreceni Csokonai-zínház jutott eszembe, amikor leszkáin neves színészek előtt zétebbent a függöny és ásitó, íres sorok meresztették rájuk a padot, halált jelentő szemüveget. De ugyanakkor öröm dohogtatta meg a szívemet: me, a mi népünk éhes a szépre! Keressétek hát fel és több megértést és szeretetet, lelkesedést a másod ugró a nagy rüstől nem látta meg a ponyvát és célzás nélkül vetette magát. A szerencsétlen mellé esett és összetört tagokkal, holtan terült el a zsaratnokok között.

Kaplonyi György

Börtalpu olcsó bakancsot kapnak a sokgyermekes családok és leszerelt katonák

A közellátásügyi miniszter segíteni kíván a vidéken lakó szegényebb családok, valamint a polgári foglalkozásukhoz visszatért leszerelt katonák cipőbeszerzési gondjain. Ezért értesítette a törvényhatóságok vezetőit, hogy részükre aránylag gyengébb minőségű, de a polgári foglalkozásban igen alkalmas törtalpu bakancsok beszerzését teszi lehetővé. Előnyben

részesülnek nagyszámú családok gyermekei, továbbá az olyan leszerelt katonák, akik cipőhiány miatt nem tudnak a polgári foglalkozásukban elhelyezkedni. — Miután csak korlátozott mennyiség áll rendelkezésre, az igényjogosultságot a legnagyobb körültekintéssel kell elbírálni. A bakancsok ára páronként 35 P lesz, melyet indokolt esetben részletekben is lehet megfizetni.

Negyven éve égett le a Párisi Áruház

Sorozatos halálugrások a mentőponyvá mellett. — A király meglátogatta a sebesülteket

A Magyar Vidéki Sajtótudósító munkatársa írja Budapestről:

Az 1903. év örökké emlékeztető évszám lesz a főváros tűzoltóságának és közrendészetének történetében. Negyven esztendővel ezelőtt két olyan hatalmas tűzkatasztrófa pusztított Budapesten, olyan szörnyű végetes elemi csapás, amilyen hez fogható kevés történt ezeket megelőzően, de utána is. Az első nagy tűz a Newyork-palota égése volt, a másik pedig az ennél is hatalmasabb, borzalmasabb tűzkatasztrófa, a Párisi Áruház égése. És a szörnyű tüzet még az is súlyosbította, hogy egész sereg áldozat ártatlan életét követelte meg: tizenegyen meghaltak, ötven súlyosan és negyvenen könnyebben megsebesültek a tűz és a mentés folyamán.

A Párisi Áruház akkor a Rákóczi-út és a Klauzál-utca sarkán levő negyemeletes palotában volt, amely Szénágy Sándor dr. fővárosi orvos tulajdonát képezte. A Budapesten akkor még egyedülálló hatalmas áruház rendkívül népszerű volt a lakosság minden rétegében, helyiségei és terméi állandóan zsúfolásig voltak vásárlókkal és nézelődőkkel. Az áruház a bérpalota egész földszintjét és első emeletét foglalta el, sőt még a hatalmas pincéket is bérelte áruartarak céljaira.

1903 augusztus 24-én délután háromnegyed 7 óra körül egyszerre vad viadalom keletkezett a Rákóczi-úton. A sétáló és dolgozó után igyekvők észrevették, hogy az áruház két elsőemeleti, az Orient szálló felőli ablakán sűrű füstoszlopok majd nagy lángnyelvek csapnak ki az utcára.

PERCEK ALATT SZETROHAN A TŰZ

A forgalmas utcában nagy lármát és jajveszékelt támadt. A Nemzeti Színház előtt, ahol ma Tinódi Lantos Sebestyén ércszobra áll, a kíváncsiak százaai szorongtak és félelemmel vegyes kíváncsisággal nézték a mind nagyobb erőre lépő boltíztet.

A tűz, mint kiszikkadt legelőn végigrohant a hatalmas áruházban. — Mint később a legnagyobb pontossággal megállapították, a villamosvezetékek egy helyen — éppen a textilárak osztályán — nem volt kellőképpen szigetelve és e ponton szikrák pattogtak ki a gyulékony anyagok közé. A finom textilárak azonban lángrollobbantak és a tűz oly sebesen rohant végig az osztályon, hogy szó sem lehetett a személyzet megmentéséről. A szerencsétlen véletlen — hogy minél több halálos áldozat legyen — úgy végezte, hogy éppen a kijáratoknál volt a legdühöngőbb a tűz. Menekülni tehát nem lehetett az ajtókon át, a lépcsők felé. Egyetlen kijárat volt csak szabad: az utca felé, az ablakon keresztül... De arra egyelőre senki sem mert távozni...

A tűzvész közben végigfutott az egész áruházban, a földszinten is, az emeleten is. A tűz mindent felfalt, megemésztett, elpusztított, felperezt. A jól égő anyagok óriási hőszépet fejlesztettek. Az irtózatos meggátható a falakon és menyezeten is, úgy, hogy az égő áruház felett, a második emeleten lakók a kibíratatlan hőség miatt kénytelenek voltak felfelé, a harmadik és negyedik emeletre menekülni. Lefelé ők sem mehettek, mert a lépcsőház is égett. A menekültek a legfelső emeleten verődtek össze. Közben a megresztelt erővel dolgozó tűzoltók emberfeletti igyekezettel próbálták elfojtani a tüzet, de azzal nem lehetett már megbirkózni. A tűzoltók sőt a közönség is biztatni kezdte a tűzvész foglyait, usorjauk le az égő házból, a lenz tartott, kifeszített mentőponyvába. Ennek mennyeugyanis sem a tolfótrákon, sem a lépcsőkön nem lehetett.

De senki sem mert elsőnek leugrani a tátongó, negyemeletny-melységbe. Egy asszony kísérletképpen ledobott egy széket, de amikor az pozdorjává tört a kövezeten, még jobban elirtóztak a leugrástól...

AZ ELSŐ HALÁLUGRÁS

Amikor a székdobó asszonynak láng kapott a ruhájába, mely lobogva kezdett égni. Sikoltozva szagátta le magát az égő ruhát. Ingre vetkezett. De az ing is meggyulladt. Erre végső szorongatásában elszánta magát a halálugrásra... Repült a test, ivalve hasította a levegőt. A ponyvatartók ügyesen felogták a ponyvával. Semmi baja nem történt az égési sebeket kivül. Gyorsan átszaladtak vele a Rókusba. Ezután sorra ugrottak le a negyedik emeletről a halálfélelemben levő, a feléjük nyaldosó izzó lángok között szorongó menekültek. Mindjárt a második ugró a nagy rüstől nem látta meg a ponyvát és célzás nélkül vetette magát. A szerencsétlen mellé esett és összetört tagokkal, holtan terült el a zsaratnokok között.

Közben gerendák zuhogtak alá az utcákra, szikrák milliárdjai fröcsköltek szerteszét és a környék nap-pali fényben tündökölt. A tömeg ezalatt sokezerre szaporodott és megkövesedve állt a borzalmas tűzijáték közelében.

Ujabb ugrók úsztak lefelé, de ezek, szerencsére, beletaláltak a ponyvába. A közönség helyesíően ordított. A következő ugró egy tűzoltó fejére esett. Súlyosan megsebesítette úgy, hogy eszméletlenül rogyott össze.

TIZENEGY HALOTT

A hatalmas tűzvész majdnem virradattal égett. Amikor pedig elhunyt a legutolsó rubinvörös zsaratnok is, irtózatos kormos, bűzös, égett romok, füsttőlög gerendavégek, törött tetőcserepek és egyéb lim-lom hevert szanaszét, vastagon, egymás hegyén-hátán.

I. Ferenc József akkor éppen a fővárosban tartózkodott. A királyt nagyon megdöbbentette az irtózatos szerencsétlenség. Naponta jelentést tétetett magának a történetekről, a sebesülteket meglátogatta a Rókus kórházban és a kabinet-iroda útján állandóan érdeklődött állapotuk iránt. A király megrendült részvénytákozatot juttatott el az áldozatok családjának. A főváros rendkívüli közgyűlést tartott a szerencsétlenség miatt és ezen megállapították a nyomorbajutott áldozatok felségtérsére indított széleskörű akció irányvonalait.

A Párisi Áruház leégése, amely több százezer korona tűzkárt jelentett, azon a helyén végleg megszűntette ezt a hatalmas kereskedelmi vállalkozást, amely aztán a főváros más helyén, sokkal nagyobb méretekben virult ki újra.

Péchy-Horváth Rezső.

Nyulhús a debreceni piacon

Mint ismeretes, a nyulvadászat az idén korán, még október elején megkezdődött. Ezzel megindult a lönyúj felhozatal a debreceni piacra is.

A nyulhús iránt azonban, mint ahogy eddig láttuk, nincs valami nagy érdeklődés. Sorbanállás legkevésbé.

Budapestben hatóságilag megállapították a nyulhús árát is, és pedig nyúl bőrből kilónként 4 pengő, nyulvaz egészben kilónként 5.60 pengő, comb és gerinc 7 pengő, greinc 8.40 pengő, comb 5.90 pengő, nyúl eleje 2.80 pengő kilónként.

ÓLMOT VESZ
lapunk nyomdája
József kir. nerceg-utca 16.

Héthónapi börtönbüntetésre ítélték a 2-es számú postahivatal „szarkáját”

Részletesen beszámoltunk arról, hogy hetek fáradságos és nehéz munkája után a rendőrség őrizetbe vette Csáki János, Rákóczi-utca 43. szám alatti lakos postaaltszét, aki a 2-es számú postahivatalban a debreceni ékszerészek részére érkező csomagokat megdézsmálta. A királyi ügyészség Csáki János ellen kétféle hivatali sikkasztás büntette miatt emelt vádat, mert a vádirat szerint a magáról megfélemlített altszét a Kisvárdáról küldött és Frenkel Sándorné címére címzett csomagot felbontotta és értékes eszközöket lopott belőle, majd a csomagot ügyesen leragasztva gondoskodott róla, hogy eljusson rendeltetési helyére.

Az ügyben most tartott főtárgyalást a törvényszék dr. Fövényessy-tanácsa. Csáki János a főtárgyalás során töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy egy alkalommal ő vette át a vidékről érkező postacsomagokat és ekkor az egyik kis dobozból egy karikagyűrű és egy pár aranykötés függő esett ki. Az értéktárgyakat ekkor magához vette, a dobozt pedig ügyesen leragasztotta, majd mintha misem történt volna, intézkedett, hogy az eljusson rendeltetési helyére.

A gyűrűt másnap eladta egy fiatal műszerésznek. Ettől az időtől kezdve állandóan figyelte, hogy érkezik-e hasonló csomag. Nemsokkal később Kisvárdáról ismét küldtek egy csomagot, amelyre tartalomnak óraalkatrész volt feltüntetve. A csomagot magához vette és kivette az egyik mellékhelyiségbe és felbontotta. Meglepetésére törött arannyal volt tele. Tartalmát nyomban kivette, majd a dobozt leergasztotta és a kézbesítendő csomagok közé tette. A törtszert szintén értékesítette. A megtevétt postaaltszét azzal védekezett, hogy azért vetemedett lopásra, mert nagy családja volt. Felesége Sátorajuhelyen volt gyermekeivel és ezért nem tudott kijönni keresetéből.

A tanúk kihallgatása és a perbeszéd elhangzása után a törvényszék Csáki Jánost kétféle hivatali sikkasztás büntetésben mondta ki bűnösnek és héthónapi börtönbüntetésre ítélt. A fiatalkorú műszerészt azonban felmentették az orgazdaság vádjától, mert a főtárgyalás során beigazolást nyert, hogy a törött arany vásárlásánál teljesen jóhiszeműen járt el. Az ítélet jogerős.

Megtudom, hogy csak kis részét szüretelték még le a szőlőknek, a többi eltart egy hétig is. A hosszantartó nyári szárazságnak van káros és előnyös hatása is az idej szőlőfűrtökön. Találunk elég jócskán zsugorodott, fejletlen szemeket s ez mindenestre a mennyiség rovására megy, viszont a minőség sokkal jobb az idén, mint erősebb éveken, több a szőlő cukortartalma, erősebb s kellemesebb ízű lesz a bora.

Az újszerűség hatásával van az emberre itt az egész környezet. Mennyi edény mindenféle! Ez ilyen, amaz megint másféle s mindnek megvan a rendeltetése, nem nélkülözhető s mint mondja a szőlősgazda, manapság elég nehéz is hozzájutni, ha újat kell venni és sokba kerül. Megnézzük még azt is, honnan indul el utjára a törkölypálinka. A présben visszamaradó vegyes anyagot hordókba öntik, jól megtapossák és aztán sorsára bizzák, hadd erjedjen. A taposó egyáltalán nem aggályosodik, hogy elmege az izlésünk a születtendő pálinkától, a földről habozás nélkül ugrik bele a hordóba poros lábbal. Kerül közé néhány darázs is. Belőlük rengeteg van itt mindenfelé, nekik is most van a szüretük!

Szűrtében-hosszában folyik az után a tréfalkozás a vidám szüretelők között, sok humoros beszéd hangzik el, az ember felét sem tudja megjegyezni és észben tartani. Emlékszem, nagyon megtetszett az egyik szőlőművesnek az a mondása, hogy ő csak azóta szereti a bort, mióta nem kell rágni. De ismétlem, ez csak egy a sok közül, melyen össze-vissza derülhet magát az ember. Ha meg aztán előkerül a cigány és ráeszi a vonót a hurra, akkor szíriám a szüreti mulatság és Isten ugye! elfelejti az ember, hogy 11 óráig záróra is van a világon, sőt magam részéről elfelejtettem azt is, hogy odahaza ebédre vártak, később vacsorára, de hiába.

(-zi-nos)

A csendőrség rendkívüli fegyverhasználat

Mihez tartás végett közlöm a város érdekelte lakosságával, hogy a csendőrségnek a 4620-1943. M. E. számú rendelettel elrendelt rendkívüli fegyverhasználat az alábbi megnevezett határmenti csendőrsük területén lép életbe:

A szombathelyi csendőr kerületnél: Stridóvár, Muraszterdahely, Drávavásárhely, Muragárdony, Csáktornya, Perlak, Muracsány, Kotor, Alsódombor, Légrad.

A pécsi csendőr kerületnél: Zákány, Csurgó, Berzence, Vízvár, Babócsa, Lakócsa, Drávafok, Sellye, Vajszló, Drávaszaboles, Beremend, Pártárda, Kacsfalva, Dárda, Kopács.

A kassai csendőr kerületnél: Nagyopolány, Takesány, Uteás, Malomrév, Hajásd, Csontor, Lyuta, Zsienyova, Alsóvereecke, Volóc, Pülpéc, Majdánka, Ökörmező, Alsószinévér, Németszék, Királymező, Körömező, Tiszaborkút, Tiszaboglány, Trebusa-fejérpatak, Havasmező, Felsővisó, Bors.

A rendelet szerint a szolgálatban álló csendőr fegyverét mindenki ellen köteles használni, aki magát gyanúsá teszi és a felhívásra ki-elégítő válasz nélkül elszalad.

Külön is felhívom a lakosság figyelmét, hogy a fent jelzett helyeken, hogy az egyénekek szemében fellépő csendőr első felszólítására mindenki azonnal álljon meg, mert ellenkező esetben, különösen pedig akkor, ha valaki a felszólítás után futva menekülni igyekszik, a csendőr mindenki ellen lőfegyverét használhatja.

Polgármester.

Felhívás a lábbeli igénylőkhöz!

Ez év szeptember havában lábbelire, fejelésre és talpalásra benyújtott igénylések messze felülmúlják a korábbi hónapokban benyújtott igénylések számát. Szeptember hónapban 19,600 különféle lábbeli igénylés érkezett a városi közéletügyi ügyosztályhoz. E nagyszámú igényléssel szemben férfi, női és gyermek részére kész lábbelire összesen 790, mérték utáni lábbelire 770, fejelésre 1580, talpalásra 5380, vagyis összesen 8520 utalványt engedélyezett a minisztérium. Ezért az igényléseknek mintegy 60 százalékát el kellett utasítani.

A kiutalásban részesítik az utalványok átvételére vonatkozó felhívást néhány napon belül postai úton megkapják. A 8520 db utalvány kiállítását s az erre vonatkozó értesítések elpostázása már magában nagy munkát jelent. Az amugy is túlterhelt hivataloknak s a postának is még külön nagy megterhelést jelentene, ha külön értesítést küldenék a kiutalásban nem részesült mintegy 11,000 igénylő részére.

Azok az igénylők tehát, akik a

közeli napokban utalványuk átvételére felhívást nem kaptak, ezúton vegyék tudomásul, hogy kérelmük készlethiány miatt nem volt teljesíthető.

Felhívom végül a város lakosságát, hogy csak a legszükségesebb esetben igényeljen a havonta előírt időben lábbelit, fejelést, vagy talpalást, mert csak azok részére adható ki utalvány, akik ezekben kiutalásban még nem részesültek s ezek közül is elsősorban a frontról hazajött és leszerelt katonákról, valamint azon közszolgálati és közfoglalmú közlekedési vállalati alkalmazottak igényeinek kielégítéséről kell gondoskodni, akiknek mellőzése esetén a közszolgálat sételmét szenvedne. — Amint a fenti számadatokból látható, csak a talpalásra benyújtott igényléseket tudjuk nagyobb számban ki-éleltetni.

Felelősen terhelik és munkájában hátráltatják tehát a hivatalt azok, akik havonként, vagy kéthavonként újabb igénylistát nyújtanak Polgármester.

A katolikus egyház

a háztartási alkalmazottakért

A társadalomnak eléggé elhangzott és sok erkölcsi veszélyeket rejtő téma a háztartási alkalmazottak. Sok munkaadó nem törődik alkalmazottjának lelki életével, jogos emberi igényeivel. Eppen azért sok köztük a megbízhatatlan, költelességgel, erkölcstelen életet élő.

A Szent Anna főplébánia most azt akarja elérni, hogy egyesületben fogja össze a háztartásokban alkalmazott katolikus leányokat. A Szent Zita Egyesületet bővíti ki, mely eddig is működött már ezzel a célkitűzéssel.

Ma délután 5 órakor lesz a szervező gyűlés és megbeszélés a Varga-utca 4. szám alatt. A házi-

asszonyoknak is elsőrendű érdeke, hogy ide elküldjék alkalmazottjaikat. Osszefogásra, becsületességre, vallásos lelkületre, megbízhatóságra akarja nevelni őket a vezetőség. Amellett szabadidejükre hasznos programot és kellemes szórakozást igyekszik nyújtani nekik.

Annál is inkább közérdek ennek az egyesületnek a felvirágoztatása, mert az egyesület keretén belül rövidesen megszervezésre kerül a háztartási alkalmazottak közvetítő irodája is. Ezzel a leányoknak és a háziasszonyoknak egyaránt nagy segítségnyújtást nyújtanak, mert az iroda az elhelyezést és alkalmazót keresőknek közvetítője lesz.

Hatalmasan megnövekedett a magyar gyárpar termelésének értéke

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a legújabb hiteles statisztikai adatok érdekes összehasonlítást adnak alkalmat abban a tekintetben, hogy mi a különbség az 1913. év Magyarországának és az 1941. év jóval kisebb Magyarországának gyárpari termelése között. 1941-ben Magyarország gyárpari termelése 5379 gyártelep volt, vagyis 46 gyárral több, mint 1913-ban a 325 ezer négyzetkilométer területű Magyarországon. A munkáslétszám 1941-ben 417 ezer főt tett ki, mindössze 12 ezer fővel maradt el az 1913. évi történelmi magyar birodalom gyárpari munkáslétszáma mögött. Ezzel szemben 1941-ben 5,6 milliárd pengő volt a magyar gyárpari termelés értéke, ami 1913-ban kb. 3,2 milliárd aranykoronára, vagyis 3,7 milliárd pengőre rúgott. E szerint tehát a magyar gyárpari termelésének értéke alig akkora területen kétmillió pengővel emelkedett. Ez a növekedés csak részben tudható be a gyárpari termékek ár-emelésének s inkább azzal magyarázható, hogy a magyar gyárpari gépi felszerelése 1941-ben lényegesen jobb volt,

mint az első világháború kitörése előtt.

A magyar iparosodás további adatai arról tanuskodnak, hogy az 1938 óta hazatért területeken az ipari intenzitás jóval kisebb, mint a trianoni területeken. Amíg 1941-ben a trianoni területeken minden száz négyzetkilométerre átlagban 4,1 gyárüzem esett, addig a Délvidéken 2,8, a Felvidéken 2,4, Erdélyben 1,3, a Kárpátalján pedig 0,7 volt az arányszám.

Majdnem hasonló az arány a gyárpari munkásság létszámát illetően. 1941-ben a trianoni területen minden százezer lélekre 3801 gyárpari munkás esett, a Felvidéken 1459, a Délvidéken 1331, Erdélyben 1151, a Kárpátalján pedig csak 651. Ezek az adatok bizonyítják, hogy az ottháramló két évtizedes gazdaságpolitikájuk során teljesen elhanyagolták a volt magyar területet, mert bizonyára nem bíztak azoknak tartós birtoklásában.

Az iparhoz hozzátartozik a kézműipar is, amely az 1941. évi magyar területen negyvenmillió önálló mestert, háromszázezer segédmunkást s majdnem százézer tanoncot számol.

HÁBORUS SZÜRET A HAJDUSÁGBAN

Október dérekán járunk s nem hiszem, hogy volna olyan olvasó, aki ne gondolt volna a szüretre. Hiszen jártunkban-kelünkben saját szemünkkel tapasztalhatjuk, hogy a szőlőérés elérte tetőpontját, beteljesedett a mustszag ott van a levegőben. Né már most, ha gondolunk a szüretre, miért ne gondolhatnánk arra, hogy egyszer váratlanul, meglepetésszerűen belekeveredünk egy ilyen őszi mókába. Ugy hiszem, mindnyájunknál kellemes hatást váltana ki már maga e pusztá gondolat is. Most pedig elmondom, milyen az, amikor ez a gondolat valóra válik. Illetve az igazat megvallva, a dolog úgy kezdődött, hogy eszemben sem volt szüretre gondolni, hanem késői kelés után reggeli torna-pótló, ebéd előtti sétának heillő kerékpározásra indultam. Utközben azután találat utatársat is, akivel megismerkedtem és beszélgetésbe kezdtem, hogy ne muljék unalmasan az idő. Az illető debreceni lakos, szülei az egyik hajdubárházi szőlőben laktak őket ment meglátogatni, megugyomond — egy kis élelmészeti utánpótlásért. Megörült, amikor megtudta, hogy utamnak milyen meghatározott célja s elkísérem egy darabon. Szinte észre se vettem, hogy már Hajdúház alatt járunk s gyors tempóban vissza akartam fordulni, de ismerősöm rávett, hogy kísérjem már el végig, ha eddig eljöttem, hiszen alig pár kilométerre laknak, ő pedig nyomban visszakisér. Ússe kö, ugyis későn szoktam ebédelni, kicsit sietünk majd vissza és akkor kitélik az időből.

Az országutról csakhamar befordultunk a dűllutakra, onnan egy rövidke mesgyére, mely utunk végéig visz. Itt aztán váratlan fordulat következik. A környék lelkendezve ujságolja

egy pötönyi gyerek, hogy reggel óta szüretelnek, itt van ez is, az is, sőt még messziről is jöttek vendégek.

Benn valóban javában áll a szüret. A szedést már befejezték, meg is darálták már a puttonyok tartalmát, éppen a préselés van folyamatban. Ez elég lassu munka, különösen ilyen kisebbfajta kézipréssel. Vékonyan eresztik a sötétvörös, lilás-színű mustot, hogy kicsurogva erősen habozni kezd az edényben.

Alig érkezünk meg s esünk túl a hasonló helyzetből adódó formáságokon, jókora pohár friss mustot nyomnak kezünkbe, mely határozottan kívánatos ital erjedésmentes, édes íze folytán, de amilyen jó, ugyanolyan veszélyes is, könnyen megárt. Ezt különben nyomban igazolja István bácsi példája. Vele az alábbi furcsa eset játszódott le ott a nyílt színen, mindnyájunk szemeláttára.

Előzőleg tudni kell, hogy István bácsi kezeli a prést. Ő van legközelebb a kicsorduló musthoz, érthető tehát, hogy ő ivott a legtöbbet, éppúgy, mint aki közelebb van a tűzhöz, az jobban melegszik. Elég az hozzá, hogy amint telt, mult az idő, István bácsi egyre nehezebben mozgatta a fordítókart, úgy-annyira, hogy egy nagyocskányú melléállt segíteni. Ment is az így egyesült erővel, sőt talán nagyon is, mert hogy-hogy nem, egyszeresek kicsúszott a lyukból a vasrud és a másik végét tartó István bácsi a lendület, illetve a váratlan meggöngylyesülést folytán iziben elvágódott a földön és majd hogy körül nem hencseregte a prést. Sőt pár centiméteren és a véletlenül mult, hogy meg nem furdított a musban, ami nemkevesebb szórakoztató látvány lett volna.

ASSZONYOK, LÁNYOK

Őszi gyermekruhadvat

Ahogy a felnőtt hölgyeknek megvan az idényszakokénti divata, ugyanúgy a kisgyermeknek is varrjunk — ha nem is olyan változó és cifra — divatos dolgokat. Különösen kisebb gyermekekéknél nagyon jól megoldható a ruhaprobléma, régi használt ruhák átalakításával. Kimaradt ruhaanyagok összedolgozásával is készíthetünk részükre bájos kis ruhácskákat. Kötött részekkel is díszíthetjük a maradék szövet dolgokat. Őszi kabát és ruha nagyon csinos, ha az ujja és zsebek kötött anyagból készülnek. A varrást természetesen ne bízzuk soha másra, hanem varrjuk meg magunk. Az igazi édesanya maga varrja gyermeke ruháját. Ezért néha olyan megkapóan bájos és kedves egy-egy kisgyermek ruhája. Meglátszik a ruhán az édesanya szerető szíve, gondos keze munkája.

Az alant közölt kis ruhák, kabátok 3-5-8 éves kisgyermeknek készíthetők. Anyaguk, szövet, selem és bársony, kötött rész.

Az egyes rajzon látható ruha két-féle szövetanyagból kombinálható. A téli rész kockás és hátul ugyanúgy két gombbal díszíthető, mint elől.

A 2. számú rajz skótkockás ruhát mutat. A kerek téli részből lefele hullóan rakások. Fent 6-8 cm szélességben és alul bővíthető 10-12 cm szélességben. Csuklóban zárt kis résszel.

3. számú. Fekete, vagy más sötét színű bársony (esetleg szövet) szoknya. Legombolható kantár részszel. Fehér selyem bluzzal, melynek a nyaka, illetve gallérja és közelje finom keskeny csipkével díszítődik.

4. számú. Őszi kombinált kabátka. A kabát elején körbe a két zseben és a két ujja teljesen kötött részből készíthet. De lehet szőrméből is készíteni. Hátul ugyanolyan tűzés két oldalát, mint elől.

5. számú. Sima raglanszerű kabát elől és hátul szines pamut tűzéssel.

6. számú rajzon látható kabát nagyon bájos és kedves gyermek kabátka. Hátulja bő loknis szabású. Elöl simán gombolódik és két kis kerek zsebbel díszítjük. A szövetből készült sapka fehér prémmel szeghető, ha van még több pámuk is a gallérkára is tehetünk.

A ruhák, de főleg a kabátok varrásánál tartask szemelőd, hogy a gyermekek nőnek, ezért hajtsunk fel sokat és hagyjunk az oldalában is anyagot.

Egészen nyugodtan varrhatunk a kisgyermeknek bármilyen sötét anyagból ruhákat, de ebben az esetben fehér gallérrel díszítjük.

Az őszi szövetruhákon sok a tűzés. Rendszerint elütő színű gyapjú pamutból készítik. Nagyon jól mutatnak az angóra fonálból készült

tűzések. Szépen hat sötétkék ruhán, piros vagy fehér tűzés, barnán sárga-zöld tűzés. Feketen minden élénk pamutból lehet tűzést csinálni. A tűzést a ruha gallérján, zsebek körül készítik. A ruha alján felszegés alatt két 3 cm.-el is mutatós a tűzés.

Egyesítő szövet ruhákon elütő színű zsebek készülnek az őszi divatbemutatókra. Ugyanolyan szállal és övvel egészítik ki az együtttest. Nagyon jó ötlet ha ezeket az elütő színű, kötött vagy szövet zsebeket úgy készítik, hogy patenttel legombolható legyen. Ebben az esetben több zsebet is készíthetünk és a ruha minden alkalommal mást mutat.

Őszi vezető divatszínnek továbbra is a rozsdabarna, zöld és sárga. A legelegánsabb délutáni ruhák pedig — mint mindig — feketéből készülnek. Sok a gyöngy és flitter díszítés. Régi elhasznált ruhák teljesen újjaszítottnak, ha gyönggyel díszítjük.

A mindennel gondoló divatos hölgy készítsen magának ügyes légvédelmi táskát. Al,aga lehet bármilyen szövet, vagy erősebb vászonanyag. Már előre készítsük bele a szükséges dolgokat és — Isten ne adja — riadó esetén vigyük magunkkal a pincébe. Száraz süteménynek is csinálhatunk bele rekeszt. Legjobb az egészet kibélelni és a két anyag közé vastag kemény papírost tenni. Alakja legjobb, ha kocka alakú.

Keményse Pál Ilona.

Az új gazdaadós-rendelet

Nemrégiben jelent meg a hivatalos lapban a kormányrendelet a védett birtokok teherrendezésének gyorsításáról és a védettséggel kapcsolatos egyes intézkedésekről. Ez a rendelet szerencsésen összeegyezteti a közérdeket a magánérdekkel, hiszen mindkettőt az kívánja, hogy a védettség egy évtizedes rendszere mielőbb fölszámoltassék.

Erre a felszámolásra a mai gazdasági viszonyok kedvezőek, a gazdáknak most nincsenek értékesítési gondjaik, termékeikért megfelelő árakat érnek el. Viszont a háborúval együtt járó áruhiány nem teszi lehetővé, hogy megfelelő beruházásokat tegyenek. Ezért szükségesnek látta a kormány, hogy a védett birtokosokat kötelezze terhek minél gyorsabb törlesztésére, mert a mai konjunktúrát ismét dekonjunktúra válthatja fel és mert a háború után számolni kell azzal, hogy a kieleződ nemzetközi verseny beruházásokat fog szükségessé tenni. Mindenképpen kívánatos tehát, hogy mező gazdáink lehetőleg tiszta teheralappal nézzenek a jövőre el és ellenállóképessé váljanak a kiszámíthatatlan gazdasági fordulatokkal szemben. Figyelembe kellett továbbá venni, hogy a védettség lebontásáig egészséges mezőgazdasági hiteletet nem alakulhat ki.

A védett birtokok teherrendezése

Az új rendelet arra törekszik, hogy a már rendezett és a még nem rendezett adósok helyzete között számottevő különbség ne keletkezék. Ezért nem változtatja meg azokat a

szabályokat, melyek a kataszteri tiszta jövedelem hatvanzoros szorzatán túl eső tartozások csökkentését előírják. Változás lesz azonban annyiban, hogy a birtokoknál a teherrendezés kizárólag annak megállapítására szorítkozik, mily összegben maradnak fenn a hatvanzoros szorzaton felüli terhek? Ezek a terhek ezentúl — a teherrendezés ellenére — közvetlenül a régi hitelezővel szemben fognak fennállni, nem kerül tehát már sor állami könyvadósság vállalására és az ezzel kapcsolatos telekadósság bekebelezésére. E birtokok védettsége akkor lesz törölhető, amikor a Pénzügyi Központ által elkészített teherrendezési kimutatás jogerőre emelkedik.

Azoknál a birtokoknál, amelyeknél a terhelés mértéke nem haladja meg a kat. tiszta jövedelem hatszorosát, teherrendezésnek egyáltalán nem lesz helye, az ilyen birtokok védettségét tehát azonnal törölni lehet. A már rendezett adósok helyzetétől eltérően az ilyen adósokkal szemben csak az lesz az eltérés, hogy a negyven- és hatvanzoros szorzat közé eső teherrel kapcsolatban elmarad az állami könyvadósság vállalás és a telekadóssági bekebelezés, s az adós továbbra is az eddigi hitelezővel marad jogi viszonyban.

Tekintettel arra, hogy a hatvanzoros szorzaton belül eső terhek ezentúl nemcsak összegükben, hanem minden tekintetben változatlanul fennmaradnak, az új szabályozás szerint most már nincs helye az ú. n. konverziós rendezésnek. Vagyis a 30 kat. holdon aluli védett birtokoknál azokat az adósságokat,

amelyek a kat. tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatán belül esnek, ezentúl már nem alakítják át 50 éven át törlesztendő hosszúlejáratú adóssággá. Az adós azonban az ilyen tartozását a többi védettségi adóssággal együtt — az alábbiakban részletesen ismertetett módon öt év alatt részletekben fizetheti meg.

Mint ahogy pedig a POK számos ügyre vonatkozólag már elkészítette teherrendezési kimutatást, anélkül azonban, hogy a teherrendezést telekkönyvileg végrehajtotta volna, a rendelet kimondja, hogy a telekkönyvileg már végre nem hajtott teherrendezési kimutatásoknak a tartozások hosszúlejáratúvá alakítására — vagy állami könyvadósság vállalással kiegyenlítésére vonatkozó intézkedései hatályukat veszítik.

Ez tehát azt jelenti, hogy ilyen esetekben a teherrendezési kimutatás intézkedéseitől eltérőleg a hosszúlejáratúvá való átalakítás teljesen tárgytalanná válik, az állami könyvadósságvállalással kapcsolatos intézkedések közül pedig csak azok maradnak hatályban, amelyek a tartozások összegét csökkentik, vagy kötelezettségeket megszüntetnek. A tartozások mindezekben az esetekben az adós és az eredeti hitelező között maradnak fenn s így természetesen nem kerül sor a telekadósság bekebelezésére sem.

Mit kell fizetni a védett gazdának?

A kamat tekintetében október hó 1-től kezdve megszűnik a 30 holdon aluli védett gazdának az a kedvezménye, hogy legfeljebb 4 és fél illetőleg 5 százalékos kamatot kötelesek fizetni. A jövőben az általános szabályok szerint járó kamatot, tehát legfeljebb évi 6 és fél százalékot kell fizetniük.

Módosul azoknak a védett gazdáknak a kamatfizetési kötelezettsége is, akik igénybevétték azt a kedvezményt, hogy csak a negyvenszeres szorzaton belül eső tartozásaik után fizetnek kamatot. Ezek október 1-től kezdve kötelesek lesznek a kamatot a 40-60-szoros szorzat közé eső tartozásaik után is megfizetni.

A töketörlesztés címén a védett gazda — mindaddig, amíg reá nézve a teherrendezés meg nem történik — a negyvenszeres szorzaton belül eső és jelzáloggal biztosított tartozásai után október 1-től félévi egyenlő részletekben évi 20 százalékot, vagyis október 1-én és április 1-én 10-10 százalékot köteles fizetni. Ugyanígy köteles a védett gazda törleszteni a zálogleveles — vagy kötvényes (rendszerint dollár- vagy fontra szóló) kölcsönöknek még a védettség előtti időben esedékessé vált annuitás-hátralékát is. A többi védettségi korlátozás alá eső tartozásokra a védett gazda ugyanúgy október 1-én kezdődő félévi egyenlő részletekben évi 5 százalékot, tehát október 1-én és április 1-én 2 és fél-2 és fél százalék törlesztést tartozik fizetni.

Akiknek védettségét az új rendelet alapján fogják törölni

(tehát, mert nincs 60-szorosot meghaladó adósságuk, vagy mert teherrendezési ügyüket az új szabályok alapján elintézték), azoknak a védettségi korlátozások alá esett valamennyi tartozásuk után évi 20 százalékos törlesztést kell a már teljesíteniük. A védettség törlesztés természetesen teljesíteni kell a már említett védettségi szolgáltatásokat. Az, aki 1943 június 20. után a fentiekben ismertetett részletekben felül teljesített vagy teljesít soronkívüli töketörlesztést, kívánhatja, hogy hitelezője tudja be a legközelebbi esedékes törlesztési részletekre.

A konverziós tartozások törlesztése

A teherrendezés során hosszúlejáratúvá (50 éves törlesztéses kölcsönre átalakított és a telekkönyvben is már ilyenként bekebelezett tartozások után fizetendő szolgáltatások akként változnak, hogy az ilyen tartozás kiegyenlítésére az érdekeltek adósok fiz felvételét — az adósságlevél szerinti 1-1 törlesztőrészt helyett — 5-5 törlesztőrészt kötelesek fizetni. Az 50 éves törlesztési idő tehát meg rövidül 5 évre, ennek ellenében azonban az érdekeltek adós azeddig 100 törlesztőrészt (annuitás) helyett, 50 törlesztőrészt lefizetésével teljesen szabadul szóbanlevő tartozásától. Mint ahogy pedig egy-egy félévi töketörlesztés és kamat feljében minden 100 P után összesen 112 pengő 50 fillért fog csak fizetni, míg az eddigi szabályok szerint ezeken a címeken összesen 225 P lett volna a valóságos kiadása.

A telekadósság törlesztése

A teherrendezés folytán a kincstár javára bekebelezett telekadósságok 6 százalékos kamattal együtt ugyancsak 10 egyenlő félévi részletben kell megfizetni. Arról, hogy ezen a címen az egyes adósok milyen összeget és milyen módon kötelesek fizetni, az érdekeltek a pénzügyi hatóságoktól egyenként tájékoztatást kapnak.

Az ismertetett fizetési kötelezettségek ezévi október 1-én kezdődnek, a rendelet azonban kimondja, hogy az első részletet — a késedelem jogkövetkezményei nélkül — október végéig lehet megfizetni.

A védett birtokos olyan rendkívüli töketörlesztése után, melyet védettségi korlátozás alá eső hitelintézeti tartozására legkésőbb ezévi december 31. napjáig teljesít, az eddigi szabályok szerint járó töketörlesztési jutalmat még megkapja, későbbi soronkívüli visszafizetés esetében azonban a jutalom már nem jár. Egyáltalában nem jár ezen új jutalom a Magyar Pénzügyi Szindikátusra engedélyezett konvertált tartozásokra teljesített soronkívüli tökevvisszafizetések után.

Szabályozza a rendelet a kincstár által a teherrendezés során vállalt könyvadósság kiegyenlítését is; erre a kincstár az eddigi 40 évi, egyenként 3 százalékos részlet helyett 5 éven át március elsején 24-24 százalékos részletet fizet.

Egyéb rendelkezések

A rendelet végül szabályoz több, a teherrendezésre vonatkozó intézkedés módosítása folytán felmerült kérdést. Így lehetővé teszi a teherrendezésnek a korábbi szabályok szerinti lebonyolítását oly esetben, ha a védett adós a telekadósságát a kincstártól már előre megváltotta.

Intézkedik az 50 holdon aluli gazdádósság mellékkötelezettségeiről is, kimondva, hogy az ilyen akkor is megszűnik, ha a tartozás hosszúlejáratúvá átalakításának vagy állami könyvadósságvállalással kiegyenlítésének az új szabályok szerint már nincs is helye.

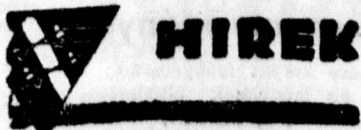
Végül költség- és illetékmentességet állapít meg a védettségi korlátozások alá eső tartozásokkal kapcsolatos jelzálogjogok törlése esetére.

Nádárverés

A Nagyeserén, az ú. n. Szabónadasban múlt évben kitermeltek 3400 kéve nád 1943 október hó 20-án, a helyszínen délelőtt 10 óra 30 perckor nyilvános árverésen eladásra kerül.

Gazdasági Tanácsnok

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló télelelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSEGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP utkáznak adha lók át.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA

„Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-56. — „Magyar Korona” Káposztássi Géza, Kálvin-tér 15. Telefon: 16-06. — „Arany János” Bozoky György, Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlai Szabó Jenő, Szoboszlói-út 4/f.

Dr. Paul Iván államtitkári címet kapott. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi száma az alábbi legfelsőbb kéziratot közli: A Kormányzó a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére dr. Paul Iván miniszteri osztályfőnöknek az államtitkári címet adományozta.

D. dr. Révész Imre ref. püspök és dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző elutaztak Nagybányára. D. dr. Révész Imre ref. püspök és dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző tegnap elutaztak Nagybányára, ahol, mint már jeleztük, a debreceni kollégium javára rendezett ünnepélyen vesznek részt.

Esküvő. Dr. Kiss Zsigmond egyetemi tanácsos és felesége Tolnay Erzsébet leánya, Katalin és Pásztor Mihály beregszászi állami tanító és felesége Szuday Erzsébet fia, József biztostisztviselő szombaton délután 12 órakor tartották esküvőjüket az egyetemi református templomban. Tanuk a menyasszony részéről: Oláh András főhadnagy, gyógyszerész, a vőlegény részéről: dr. Kövendy Lajos, az Adria biztosító intézet igazgatója.

Ülést tart a képviselőház gazdasági bizottsága. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház gazdasági bizottsága október 20-án ülést tart. Az ülés tárgya: 1. A képviselőház 1944. évi költségvetésének előirányzata. 2. Folyó ügyek.

Dr. Cserzy Béla kinevezése. A kereskedelemügyi miniszter dr. Cserzy Bélát, a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara titkárát Marosvásárhelyre helyezte át az ottani kamara hivatalvezető-főtíkárának helyetteseként. Cserzy rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert Nagyváradon, úgyhogy meleg szeretettel búcsúztatták. Utóának dr. Máthé Bélát jelölték ki. Dr. Cserzy Béla anakidején több évig lakott Debrecenben, ahol az újságírói pályán működött. Innen került szülővárosába, Szegedre, ahol folytatta a hírlapíróskodást, majd tisztviselő lett. Erdély északi részének visszaszerzése után neveztek ki a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara titkárává, most pedig Marosvásárhelyre helyezték magasabb beosztásba. A költői tehetségű Cserzy Béla újabb előléptetése debreceni barátai körében osztatlan örömet keltett.

Ősszel a parkban

Utatlan utak az életem...
Ma egy őszi parkba vitt utam,
a faderék mind árnyékba mártva,
minden zaj csak egy csizfutam.

Makkot szedek, dúdolgatok,
láng őszi nap kukkán a fák közé,
ott egy gyermek a fákot rázza
(üglátszik, nem ment ma iskolába);

sárga falevelecskék felhője szől,
lassan leng mind, libeg, hulldogál,
s amint az áttűző napfénybe beleérek
reszkető, tündérien-szép
aranyeső szől.

CSIA ISTVAN.

Egyházzenei hangverseny lesz a kistemplomban

Mint minden évben karácsony előtt, úgy most is, december 15-én, szerdai napon délután magasszínvonalú egyházzenei szeretethangverseny lesz a Kistemplomban a lelkészövegyek és árvák karácsonyi segélyezés céljára. E jótékony célú szeretethangversenyt Debrecen társadalmá szívébe zártá, s az önhibájukon kívül nehéz sorsú küzdő övegyeket és árvákat áldozatkész szeretettel segíti, támogatja.

Kedves az a készséges szolgálat is, mellyel a lelképásztor és lelkipásztorok testvérek, a Nőszövetség, Bibliakörök, Leányegyesületek tagjai minden egyházzenei szeretetből bekapcsolódnak a rendezés nagy munkájába és elhatározták, hogy december 15-én semmiféle összejövetelt nem tartanak, sem ünnepélyt, teadélutánat nem rendeznek, hanem a hangverseny céljára buzgólkodnak.

A teljes műsort későbbben közöljük, melynek középpontjában dr. Karácsony Sándor e tanár előadása áll.

Sosnovszki Arzén világhírű dalmát festő három nagyméretű vászna a fénypontja a Bika-szálló kistermében megnyitják képkiallításnak. A Bikában kiállító „Petris Művészterem”-től ugyanezen művész „Ragusa déiben” című művét az 1942. évi Nemzetközi kiállításon a Kormányzó Úr öfóméltósága vásárolta meg. Megtekintésük díjtalan. Nyitva 9-1 és 3-7-ig.

Kisgyermek holttestét találtak a gyórszeniváni dögtemetőben. A csendőrség megállapította, hogy Horváth Rozália 21 éves leánya a győri kórházban fiút szült és hazafelé menet megölte, majd elásta gyermekét. Letartóztatták.

Gyomorsavtúltengés és gyomorfekély ellen csak Kaleszli-t, (ezelőtt Hajduint) használjon. Hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: „Sztankay” gyógyszerár, Debrecen, Szent Anna-utca 64. sz.

Kedvezményes vasúti bérletjegy a magánalkalmazottaknak. Az Államvasutak legutóbb a magánalkalmazottak részére kedvezményes bérletjegyet rendszeresített. A bérletjegyeket egy naptári hónapra való érvényességgel adják ki s csak a hivatali székhelyre (munkahelyre) való rendszeres, vagyis naponta utazás céljaira szolgálnak. A magánalkalmazott állandó lakóhelyéhez legközelebb fekvő állomásról vagy megállóhelyről a munkahelyéhez legközelebb levő állomásra illetve megállóhelyre és vissza történő megszakítás nélküli utazásra érvényesek. Ezeket a bérletjegyeket igénybevehetik minden, az állandó lakóhelyén kívül lévő munkavállalónál rendszeresen, vagy élethivatás szerűen foglalkoztatott magánalkalmazott, nemre, korra és az élvezett fizetés összegére tekintet nélkül. A kedvezményes bérletjegy kiadásához „alkalmaztatási igazolvány” szükséges, amit az állomáson kapható nyomtatványon kell az érdekelt munkaadónak kiállítani.

Ajánlati felhívás gyermekruhák szállítására. A debreceni református egyház árvaházi bizottságának elnöksége pályázatot hirdet kb. 50 fiú- és 50 leánykaruha szállítására. Az ajánlat beadásának határideje 1945 október 30. déli 12 óráig a debreceni ref. egyház pénztári hivatalában (Kálvin-tér 17. sz., kereszteküplet). Részletes feltételek megtudhatók ugyanott minden hétköznap délelőtt 8-1 óráig. A debreceni ref. egyház árvaházi bizottságának elnöksége.

TEXTILIN szappan jegy nélkül ismét kapható a régi áron kg. 2.60 Krayner festéküzletében.

A tégláskerti állami tanító testület f. hó 17-én (vasárnap) délután fél 4 órakor szülői értekezletet tart, melyre a szülőket szeretettel meghívja. Előad Szentmiklóssy Lajosné állami tanítónő.

Budapesten 200 pengő a vagyontalanság értékhátára. A székesfőváros polgármestere az eddigi 160 pengő helyett 200 pengőben állapította meg a vagyontalanság értékhátárát. Vagyontalansági bizonyítványt tehát ezentúl csak az kaphat, akinek a jövedelme havonta 200 pengőnél kevesebb.

B. Mariássy Magda táncintézetében minden vasárnap fél 7-től ösztáné. Péterfia 30.

Tizenegy millió az új kereskedőknek. Hat esztendője annak, hogy az Önállósítási Alap megkezdte működését és új egzisztenciák részére kölcsönöket folyósít. Országos viszonylatban a múlt év december végéig 4993-an kaptak összesen 11.8 millió pengő kölcsönt. A kereskedelmi pályán elhelyezkedettek részére 11 millió pengőt meghaladó összeget folyósítottak. Nagy eredmények ezek és amikor majd megírják az új magyar kereskedelem küzdelmes korszakát, méltó fejezet jut ebben a történelmi összeállításban a Nemzeti Önállósítási Alap segítő támogatásának.

Vasárnapi istentiszteletek

Református istentiszteletek:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Keeskes József, délután 5 órakor Kerekes János. Kistemplomban 9 órakor Kerekes János, 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor dr. Erdei Mihály. Kossuth utcai templomban 10 órakor Uray János, délután 5 órakor Dusicsa Ferenc. Károlyi G. téri templomban 9 órakor Sulyok Kálmán, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispóty-templomban 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János. Árpádtéri templomban 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza. Homokkerti templomban 10 órakor Bányay Zoltán, délután 5 órakor Varjú Gyula. Nyilastelepi templomban 10 órakor dr. Juhász L. délután 5 órakor dr. Juhász L. Csapókerti templomban 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kerektelepi templomban 10 órakor Kovács József, délután 3 órakor Fentős Tibor. Egyetemi templomban 11 órakor dr. Török István. Augustus szanatóriumában negyed 10 órakor Konecz Zoltán. Egyetemi kilnákban egész héten át Szenes László és Konecz Zoltán. Ügyészségi fogházban 9 órakor Magyar Bertalan. Tégláskerti áll. iskolában 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetői gyűl. házban 9 órakor Erdei Károly. Wolaffkatelepi Olvasókönyvben 10 órakor Fentős Tibor. Olajútóben délután 3 órakor Beregszászi Károly. ONCSA-telep (Szotyori-u. 19.) délután 5 órakor Varga Balázs. Szegényházban délelőtt 8 órakor dr. Erdei Mihály.

Tányai istentiszteletek: Ebes 10 órakor Molnár Gyula I. Haláp 9 órakor, Pipóhegy 11 órakor és Alló-hegy délután 2 órakor László Elek. Pallag 9 órakor Pál Antal. Lukabáza délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Perec-dűlő 9 órakor Sipos Imre. Ondód L. Kádár dűlő 11 órakor Rápoly Árpád. Nagyesere 9 órakor, Hosszúpályi délután 3 órakor Molnár Gyula. Fanesik 9 órakor Szota 11 órakor. Létai-út délután 3 órakor Udvarhelyi György. Maes 10. Kismacs délután 2 órakor Nagy Sándor.

Gyermekistentisztelet: Egyetemi templomban fél 9 órakor Szenes László.

Leventeistentisztelet: Károly G. téri templomban 8 órakor Varga Balázs.

Az egyetemi templomban október hó 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor istentisztelet lesz. Igét hirdeti dr. Török István egyetemi tanár „A prédikáció” címmel.

Istentiszteletek A Szent Anna-utcai főplébániatemplomban:

Csendes szentmisék reggel 6. 7. 8.30, 9 órakor. Fél 10 órakor a nagymisét mondja és prédikál dr. Bánáss László prépost. Csendes szentmisék még 11. háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Homokkerten dr. Vass Péter, Szoboszlói-úton Somhegyi Mihály. Fogházban Pajmai József. Augustus szanatóriumában Gocs Gy. Pallagon Nagy Miklós, Mikepéresen dr. Zernye József mondanak szentmisét és szentbeszédet.

Szent István ferences plébánia hírei:

A játékdélután 2 órakor kezdődik. A ferences világi rend és a ferences ifjúság az 5 órai litánia keretében tartja ma templomi ajátosságát. A hét minden napján pontosan 5 órakor rózsafüzérajátosság. Kedden 9 órakor Szent Antal mise.

Az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet, igehirdetéssel.

A gör. kat. templomban: Reggel negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmissze, 9

Darmol a legelterjedtebb és legregyebb csoklóddás hashajtó. 36 éve milliók használják mert teljesen megbízható, ártalmatlan.

A Debreceni Jótékony Nőegylet választmánya 19-én, kedden délután félöt órakor Arva házában ülést tart.

Módjában áll értékes tevényesszállatjait is biztosítani. Ne mulassza el ennek lehetőségét: keresse fel az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybéli: Ferenc József-út 59. szám alatti képviseletét. A 85 éves biztosító társaság állatbiztosítások kötésével a gazdaközönség rendelkezésére áll.

Kereskedelmi leányközépiskolások figyelmébe! Az ifjú-sági könyvtárban könyveket osztunk! Tájékoztató a könyvtár ajtóján!

A Déri Múzeum a II. emelet kivételével ma, vasárnap d. e. 10-1 óráig nyitva. A Déri György ezredes Néprajzi Múzeum és a Thaly-szoba javítási munkálatok miatt zárva. Belépődíj fél 11 óráig nincs, fél 11 óra után köteles mindenki belépődíjat fizetni. Képes katalógusok és múzeum kiadványok a jegypénztárnál kaphatók. A Múzeumbarátok Köre tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen látogathatnak.

Ne vegyen eszerépkályhát, míg meg nem tekintette Debrecen legregyebb kályhás mesterének eszerépkályha raktárát, hol Magyarország egyik legszebb gyártmányú eszerépkályhából választhat. Kirsch kályhás mester, Ispóty-tér 1. sz. (Nagyálmánál), Telefon 12-18.

Szerelmi bánatában kúthagrott egy nádudvari legény. Megdöbbenő öngyilkosság történt a közeli Nádudvar községben. Szatmári Miklós 19 éves legény lakásuknak udvarán a kúthá vetette magát és mire rátaláltak, már nem tudták segíteni, mert meghalt. Az öngyilkossággal kapcsolatban a csendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy bünessélekmény nem főrog fenn. Egyes jelek arra engednek következtetni, hogy Szatmári Miklós szerelmi bánata miatt ölte magát a kúthá. A debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

ÍRÓGÉP
JAVÍTÁS, ÚJJÁÉPÍTÉS
HURAY műszerész
KÁRKAMARA

Gyászrovat

Trnka Henrik

Hosszas, súlyos szenvedés után 62 éves korában meghalt Trnka Henrik gépgyáros. Halálával súlyos veszteség érte a város iparosságát, melynek kimagasló, oszlopos tagja volt. Halálhíre városzerte nagy részvétet keltett. Ezelőtt 38 évvel vette át atyjától, Trnka Ferencőtől a vasöntőde, gépgyár és kútfúrás vállalat vezetését. A már akkor is nemcsak a városban, de az egész Tiszántúlon ismert és igen jó hírű üzem az évtizedek folyamán még tovább fejlesztette és szélesebb alapra helyezte. Egész életében szerényen, visszavonultan, csak a munkának és családjának élt. Temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből az evangélikus egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, öz. Trnka Henrikné Kertész Erzsébet, fia, ifj. Trnka Henrik nejevel, nag. Emmával, leánya, Trnka Erzsébet férjével, Dobi Lászlóval, egyetlen testvére, Trnka Emilia öz. Sass Józsefné gyermekeivel, sógorai és sógorai: öz. Trnka Lajosné családjával, dr. Kertész István feleségével, dr. Kertész Margit, Kertész Katalin férjével dr. Horváth Ferencel és leányával, Kertész Ilona férjével vitéz Tikos Bélával és gyermekeivel, Kertész Ferenc, Kertész László, dr. Kertész Kálmán feleségével, Kertész Mária; unokahugai: Trnka Emilia férjével (Galgóczy Pállal, Trnka Ilona férjével dr. Sipos Zoltánnal és gyermekeivel; nászai: dr. Nagy Lajos feleségével s gyermekeivel, Dobi László feleségével és a kiterjedt rokonság. Lakás: Barna-utca 3. Temetését a Gebauer cég rendezi.

öz. Csontos Lajosné Vida Jullánna élete 70-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a négyes tereméből református egyházi szertartás szerint. Lakás: Nyil-utca 7. sz. Csorika temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. sz. végzi.

NAGY ISTVÁN Árpádtéri ref. egyházzszi tanácsos 71. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből ugyanazon nap reggelén a Hatvan-utcai temetőből átszállított szeretett felesége Bartha vállalatla végzi.

TRNKA HENRIK gépgyáros 62 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn fél 4 órakor lesz a díszravatalozó tereméből. Gyászolják: felesége, gyermekei, menyje, veje, testvére, unokahugai, sógorai, sógoronői, nászai és a rokonság. Lakás: Barna-u. 3. Gebauer rendezi. Minden külön értesítés helyett.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, jóismerőseinknek és gazdátársainknak, kik boldogult édesanyánk, öz. Kovács Józsefné szül. Vilmányi Jullánna temetésén megjelentek, r...

A polgármester felhívása rét- és legelőgazdasági tanfolyamra való jelentkezésre

Debrecen város polgármestere a rét- és legelőgazdasági alfofokú tanfolyamra való felvételt a következő hirdetményt adta ki: A földművelésügyi miniszter a legelőterület, társulati, birtokossági elnökök, gazdák, pénztárosok, jegyzők, egyéb közegek, valamint községi bírók és előjárósági tagok, továbbá olyan kisgazdák részére, akik rét és legelőterülettel is rendelkeznek, az 1943. évi november 15-e és 1944. évi március 1-e közötti időben 10 napos rét és legelőgazdasági alfofokú tanfolyamot kíván tartani. Ezek a tanfolyamok a résztvevni kívántak számára az lakóhelyük távoltságához képest a jászberényi, nagykállói, pápai és köhida m. kir. gazdasági szakiskoláknál, valamint a kaposvári, komáromi, munkácsi és rimaszombati m. kir. téli gazdasági iskoláknál fognak megtartani. A tanfolyamra felvett hallgatók ingyen lakásban és ellátásban részesülnek, útiköltség megtérítést azonban nem igényelhetnek. Minthogy a nehéz ellátási viszonyok miatt az iskoláknak az étkeztetéshez szükséges nyersanyag csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezés...

zésre felhívja a m. kir. földművelésügyi miniszter a tanfolyamon résztvenni kívánókat, hogy nyolc napos, kenyér, tészta, liszt és cukor fejadagjukat természetben vigyék magukkal és azokat jelentkezésük napján a tanfolyam vezetője megbízottjának adják át. Az átadott elemiszter ellenértéke az illetőknek készpénzben az előírt hivatalos uton meg fog térítettni. A jelentkezés komolyságának biztosítása végett a tanfolyamon résztvenni kívánók által 5 pengő fizetendő, vagy postán elküldendő a lakóhelyükhöz legközelebb eső tanfolyamot rendező mezőgazdasági szak- vagy téli gazdasági iskola igazgatóságának. A tanfolyamra csak az vehet fel, ki az 5 pengőt lefizette, mely összeg visszafizetendő abban az esetben, ha az illető a tanfolyamon részt vett és bizonyítványt nyert. Felhívja a földművelésügyi miniszter ezeken a tanfolyamon résztvenni kívánókat, hogy a felvétel iránti bélyegmentes kérvényüket, valamint az 5 pengő részvételi díjat az iskolák igazgatóságához kellő időben küldjék be.

vatalára koszorút vagy csokrot küldeni szívesek voltak, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Kovács testvérek családjakkal, Baross-utca 10.

Köszönetnyilvánítás. Boldog emlékü, felejthetetlen feleségem, Spisák Mihályné Nagy Julianna temetésén megjelent rokonainknak, barátainknak, pályatársainknak és jóismerőseinknek a szíves megjelenésükért, a ravatalra küldött koszorúkért és csokrokért hálás köszönetet mondok. Spisák Mihály és családja. Balaton-utca 42. szám.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, a MANSZ tagjainak, valamint gazdátársainknak, kik felejthetetlen jó feleségem, édesanyánk temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, mely által fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek — ezúton mondunk hálás köszönetet. Molnár

A Nyilastelepi egyházzszi női szövetsége október 19-én kedden este 5 órakor tartja a gyülekezeti teremben alakuló közgyűlést, amelyre a Lorántffy Zsuzsanna nőegylet tagjait szerettel hívja meg az Elnökség.

Megakadályozzák a munkácsébitást. Az ipartestület kádár szakosztálya szombaton este szakosztályi ülést tartott Heredovszky István elnöklésével, amelyen a munkabérrögzítésekkel és a munkácsébitás fontos és időszerű kérdésével foglalkoztak. A szakosztály ahatározta, hogy a jövőben gátat vet a munkácsébitásoknak. Majd kisebb belső ügyek tárgyalása után az elnök berekesztette az ülést.

Szabó-varrótanfolyam az egyetemi egyházzszi. Az egyetemi református egyházzszi Nőszövetsége november 4-én délután 5 órai kezdettel hathetes szabás-varrás tanfolyamot indít, heti három órában. A tanfolyam helye az egyházzszi gyülekezeti terme lesz. A tanfolyamra, amely különben teljesen díjtalan és minden református nő előtt nyitva áll, jelentkezni lehet személyesen, telefonon vagy levélben dr. Mátyás Imréné csoportvezetőnél, Dóczy József-utca 8. szám alatt.

Ingyenes olasz nyelvtanfolyamok az Olasz Kulturintézetben kezdők, haladók részére holnap kezdődnek. Kérjük a hallgatókat, fél 7-kor jelenjenek meg megbeszélés végett. A beiratkozás még tart. Beiratási díj 10 P.

A Nyilastelepi Ifjúsági Kör október 24-én, vasárnap délután fél 6 órakor műsoros ünnepséget rendez a gyülekezeti házban. Az ünnepség tisztá bevételét a szegény tanulók karácsonyi segélyezésére fordítják.

Besurranó tolvaj a Tusnád-utca. Bosán László Tusnád-utcai lakos a rendőrség központi ügyeletén feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki nyitott lakásából 300 pengő értékű ruhaneműt és edényfeléket lopott el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Lovass Erzsébet áthelyezése. Lovass Erzsébet segédküldő gyakornokot saját kérelmére a debreceni királyi ügyészségtől a budapesti királyi ügyészséghez helyezték át. Lovass Erzsébet új állomáshelyén állását már elfoglalta és ezúton mond búcsút azoknak, akik től személyesen nem vehették búcsút.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város a pirostarka marhatenyésztés minőségi fejlesztése érdekében több városi tulajdonú képező fiatal tenyészbikát kíván elhelyezni a gazdáknál, vagy más személyeknél, a város határára különböző pontjain. Felhívom a gazdákat, akik bikák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a Városházán a gazdasági ügyosztályban, a hivatalos órák alatt jelenték be. Ugyanott a tartási feltételek is megtekinthetők. Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város adóhivatala ezúton értesíti az érdekelteket, hogy az 1943. évi 3. sz. változási jegyzék (mely hivatalból észlelt művelési ágváltozásokat és alsóosztályozott földrésztelkekből megosztással folytatás keletkezett új földrésztelkeket osztályozását tartalmazza) 1943 október hó 18-tól november hó 31-ig közzszemlére lesz kitéve a birtoknyilvántartó hivatalnál (I. emelet, 41. szoba.) Itt az érdekeltek megtekinthetik az új osztályozás ellen a közzszemle lejártát követő 15 napon belül felszólamlással élni.

Korpa- és erőtakarmány-igénylés

I. A tejüket tejtulvány ellenében Debrecen sz. kir. városban értékesítő debreceni tehéntartók részére erőtakarmányt igényelhetnek. Az igénylés alkalmával a közfogyasztásra szállított tej mennyiségét a felmutatandó és kimutatásba foglalt tejtulványokkal igazolni kell, továbbá fel kell mutatni a marhaleleteket és gazdakönyvet is. Aki törzskönyvelt tehene után még tenyésztési potabratot is akar igényelni, annak törzskönyvelt teheneire vonatkozóan a Vármegyei Allattenyésztő Egyesülettől. (Hunyadi utca 23.) is kell igazolványt hozni. II. Azon 100 holdon aluli gazdák, valamint földnélküli sertéstartók, akik a szeptemberi igénybejelentés idején még sertéseik részére takarmánnyal rendelkeztek és így igénylésük felvehető nem volt, anyakocáik és 35 kg-on felüli, de még hibóba nem fogott süldőik részére korpát igényelhetnek. Az igénylések alkalmával a sertések járátleveléit, sertésnyilvántartólapot, gazdakönyvet, a nem gazdálkodók pedig vámorlési tanúsítványukat kötelesek felmutatni. Igénybejelentőlapokat a dóhány-útszélekben lehet beszerezni. A korpakiutalás csak pontterhelés mellett történhetik. Aki tehát korpakiutalásban részesül, annak beszoiglatási kötelessége a kiutalt korpa mennyiségének megfelelően mázsánként 50 ponttal felemelkedik. Gazdakönyvvel el nem látott földnélküli állattartók részére csak kivételes méltánylást érdemlő esetben juttatható korpa. Az e címen kiutalható korpamennyiség legfeljebb 10 százaléka lehet a ponttal megterhelhető gazdaigénylők részére kiutalt korpának. Az igénylést a Gabonairódban (Dobozai átjáró, földszint) 1943. október 31-ig kell bejelenteni. Polgármester.

Vasárnap

Vasárnap volt ma, szép vasárnap. A múltban jártam elmerengve s ezerszer elstottogtam, várlak. Mennyi minden jutott eszembe! Mint égő ráklya a szobán át, Ugy jöttél s lángoltál vidáman. — Bár látnám most szemed parázsát... De — este van már a szobában. Már este van, csak gyertya serceg S nem látalak ott a zongoránál. — Elperegetek a drága percek S a nótaszó is mind odébb áll. Mint régi tallér, elgurulnak Szép örömök, — s az őszi rák közt Ballag a hold, — s ballag a holnap, — Te is elmentél s vissza nem jössz.

Radványné Ruttkay Emma

A debreceni katolikus templomokban ma a püspöki kar rendeletéből az építendő katolikus Diákotthonokra rendeznek gyűjtést. A gyűjtés eredményét a központi intézőbizottságnak küldik el.

HÉTFŐN elsőnek közül minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

A Svetits-Szövetség elnöksége értesíti a tagokat, hogy f. hó 18-án, hétfőn kilenc órakor a Svetits-Intézet kápolnájában szentmisét mondhat b. e. „Margit néni” lelkiüdvéért. E szentmise és az azt követő megbeszélésre szeretettel meghívja a tagokat a Svetits-Szövetség elnöksége.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város állatállománya részére nagyobb mennyiségű lucerna-szénát, lóhereszénát, zabosbikkony-szénát, muhar-szénát, takarmány- és alomszalmát vásárol. A város állatállománya részére megvásárolt mennyiség az eladó pont-beszolgáltatási kötelességébe beszámít. Ajánlatokat szóban vagy írásban a gazdasági ügyosztálynál (Városháza, magastölgyszint 14. számú szoba) a hivatalos órák alatt lehet beadni. Gazdasági tanácsnok.

Nagyobb mennyiségű szegget kérnek a kerékgyártók. A debreceni ipartestület kerékgyártó szakosztálya az elmúlt nap este fontos szakosztályi ülést tartott Kripkó Ferenc elnökletével. Elsősorban a szeggetkérdéssel foglalkozott az elnök. Ugyanis a szakosztály tagjai az anyagellátás következtében igen csekély mennyiségű szegget kaptak, amely nem elegendő, hogy a szakosztály minden tagját ellássák megfelelő mennyiségű szeggettel. Ennek a helyzetnek a megjavítását kérik. Több kisebb folyó ügy tárgyalása után a szakosztályi ülést véget ért.

Debreceni Újság-Hajduföld sakkrova

Rovat vezető: CSÖCSITS LAJOS főtitkár.

A budapesti MÁV „Törökves” sportegyletének sakkcsoporthja szeptember 18-án barátságos csapatmérkőzés-játszott a kolozsvári sakköző társasággal. Mindkét részről 10 játékos vett részt a küzdelemben, amelyre a kolozsváriak 6 és fél : 3 és fél arányban nyertek meg. Az első táblán dr. Bródy Miklós legyőzte Rög Sándort, a díogyóri mesterjelölt versenyen nemrég magyar mesterré előlépett kiváló játékos. A játszmat itt közöljük:

Rög S. Dr. Bródy M. 1. d4, Hf6 2. Hf3, d5 3. e4, e6 4. Hc3, Fc7 5. e3 (A vezérgéppé szükségtelen bezárása helyett jobb e helyen Fg5 s/b.) 5. ... 0-0 6. Vc2, Hb-d7 7. Fd3, c5 (Sötét inkább vállalja az ezután keletkező izolált d5-gyalogot, mintsem megengedne az e3-e4-gyalvaló centrális előnyomulást.) 8. exd5, exd5 9. dx5, Hxc5 10. 0-0, Fg4 (Sötét (e5-re akarja csalni a huszárt, hogy azt később tempónyeréssel visszaszoríthassa) 11. Hc5, Fe6 12. Vc2, Vc7 13. f4 (Gyengíti az e3 pontot.) 13. ... a6 14. Fd2, Fd6 15. Hf3, Bf-e8 (Sötét már jobban áll és további jó játékkal fokozza előnyét.) 16. a3, Ba-c8 17. b4 (?) (Erős hiba, mely minőségbe kerül.) 17. ... Hb3 18. Ba-cl (Nincs jobb, mert Hxd2 és azután Vxc3 fenyegetett.) 18. ... Hxc1 19. Bxc1, Vb6 20. Kh1, Fg4 21. h3, Fxf3 22. Vxf3, d41 23. exd, Vxd4 24. Kh2, Bc7 25. g3, Bc-e7 26. Hd1 (Világos meglátta a Bc3 fenyegetést, de most cseberből vederbe esik.) 26. ... Be2+1 és feladta, mert a bástya ütésére Vxd2 rögtön dönt.

SAKKHÍREK: Az „Egyetértés” bajnoki sakkversenyének eredménye a 7-ik fordulón: Rajnai-Tóth József 0:1, Pinczés-Sándor 1:0, Petry-Csöcsits 0:1, Barcza-Tóth Antal 0:1, Kónya-dr. Boczkó és Horai-Hajdu játszmák döntetlenül végződtek. A Neumann-Tóth András játszmát tekintettel arra, hogy befejezni nem tudták — Dalmy Barna előkötletével a bírálobizottság fogja eldönteni.

8. forduló: Csöcsits-Barcza 1:0, Hajdu-Petry 0:1, Sándor-Kónya 0:1, Pogácsás-Rajnai 0:1, Tóth András-Horai, dr. Boczkó-Neumann és a Tóth József-Pinczés játszmák békés döntetlenek.

A verseny állása a nyolcadik forduló után: Kónya Kálmán és Csöcsits Lajos 6-6, dr. Boczkó Lajos, Tóth András és Horai Károly öt és fél, Tóth József 5, Petry Jenő 4, Hajdu, Neumann és Pinczés János 3 és fél, Tóth Antal 3, Rajnai 2 és fél, Sándor József 1, Pogácsás fél, Barcza 0 ponttal. Szomorú hírt közlünk sakkársadalmunkkal: Fülöp Andor főmozdonyvezető, a „Szarvaskerek” bajnoksakközöje és a debreceni válogatott sakkcsapat tagja, hosszas szenvedés után elhunyt. Kedves egyiségével nem csak a sakkterületen, de a társadalomban is sok-sok barátot szerzett magának. Emléket sakkbaráti szeretettel fogjuk megőrizni.

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1943. évi október hó 18-tól 1943 október hó 24-ig.

Rádió-hírszolgálat

Magyar nyelvű hírek.

- 7.15 Dunai német adók. 325.4 m. (Brünn.)
- 8.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
- 8.00 Zagrábi rádió 276 középhullám
- 7.30 Pozsonyi rádió 760 m.
- 18.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám
- 18.15 Dunai német adók 325.4
- 20.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullám
- 20.00 es II. középhullám 221 és 263 m.
- 21.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
- 8.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

Október 18.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 8.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torua.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.
- 10.00 Hírek
- 10.15 A rádiózenekar műsorából. 1. Johann Strauss: Calistro Bécsben — nyitány. 2. Ziehrer: Bársony és selyem, keringő. 3. Hrubý: Ábránd: Suppé dallamaiból. 4. Lossonezy Dezső: Rapszódia. 5. Pachernegg: Bécsi muzsika, szvit.
- 11.15 Pallagi János hegedűl.
- 11.42 Nemzeti zarándoklás Rákóczi sírjához Törökországba. Szentesi Tóth Kálmán dr. előadása.
- 12.00 Harangszó — Fohász — Himnusz.
- 2.10 Rádiózenekar. 1. Johann Strauss: Cigánybáró — nyitány. 3. Pachernegg: Landler. 3. Lehár: Giuditta, egyveleg. 4. Ranzato: Cigányosan. 5. Zakál Dénes: Ejjé! szerenáda. 6. Lossonezy Dezső: Mozi-mozsák, szvit. 7. Monti: Csárdás.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Táncezenekar játszik.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyambírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Horváth Dudás József cigányzenekara muzsikál.
- 3.25 Az élet és a halál városa. Aldo Marsili előadása Pompeitől.
- 4.00 Székely fazekasok. Gáspár Gyula előadása.
- 4.20 Németh Anna énekel.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Mindemből egy keveset. Halmos István és Giuseppe Moretti énekel. Vidák József és cigányzenekara és a női szalonzenekar játszik az Osztend-kávéházban.
- 5.45 Nagy kortársaink. Halász Gábor beszél Huizingáról.
- 6.00 A Magyar Nemzeti Bank dalárdája. Vezényel Péter József.
- 6.20 Legkedvesebb verseink. Elmondja Jávor Pál.
- 6.35 Solymossy Lajos tancszámokat zongorázik.
- 6.50 Hírek
- 7.00 Gounod. Papp Viktor előadása hanglemekkel a szerző halálának 50. évfordulójára alkalmából.
- 7.50 A kigyókról, kalandjairól. Irta Küttinger Kálmán. Felolvasás.
- 8.10 Az Operaházi zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő.
- 8.40 Hírek
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40 Szórakoztató zene.

11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Német nyelvoktatás. Tartja: Szentgyörgyi Ede dr.
- 7.30 Sallay József és Milinkovich Gemma kettősökét énekel.
- 7.55 Rimszkij-Korszakov: Orosz hűvét — nyitány.
- 8.10 Régi magyar színészet. Pukánszky Kádár Jolán dr. előadása a Szigeti dinasztiról.
- 8.35 Perlis Pali és cigányzenekara muzsikál a Vadászkiirt-szállóból.
- 9.15 A filozófia mesterművei. Halasi Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Leibnitz: Monadologijáról.
- 9.40 Szalonütés.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.40 Szórakoztató zene.

Kedd

Október 19.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Könyvű zene.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Művészlemez.
- 11.40 Diavetüdoztetés.
- 12.00 Harangszó — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Rendőrzenekar. Vezényel Bánfalvi Miklós. 1. Kéler Béla: Csokonai-nyitány. Lehár: A vig özvegy, egyveleg. 3. Vasady Béla: Bolyai-induló. 4. Bizet: Carmen, ábránd. 5. Eisenmann Mihály: Családunk szegye-ne, részletek. 6. Kiss Angyal Ernő: Araláskor.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Finn dal és himnusz.
- 2.30 Hírek. Műsorismertetés.
- 3.00 Folyamérök Zenekara. 1. Fricsey Richard: Erzsébet főhercegnő, keringő. 2. Szerdahelyi János: Keleti szerenáda. 3. Rózsavölgyi Márk: I. magyar körlánc. 4. Buday Dénes: Mit dobog a szív, filmdal. 5. Hrubý: Operettmámor, egyveleg. 6. Vidák József: Cigánykedély.
- 3.45 Gyermekdelután. Marika katona lesz. Irta Szábelné Hoppe Margit. Zenéjét szerelte: Hoppe R. Előad. a gyermekszereplők Az előadást vezeli Harsányi Gizli.
- 4.20 Tárogatónégyes cimbalomkísérettel. Tagjai: Egervári József, Solyomvári Lajos, Holéczy Akos, Várhalmi Ferenc (tárogató) és Tarjáni Tóth Ida (cimbalom). 1. Viléz Pongrácz István: Székely havasokban — hangulatkép. 2. Growald Ernő feldolgozása: Régi magyar dalok és táncok Bartók gyűjlesztéséből. 3. Lehár: Garabonciás Mihály dala. 4. Lossonezy Dezső: Regösök éneke. 5. Lőrincz Pál: Ah ránd Egressy Béla dalaiból.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Magyar nóták. Tölgyessy Júlia és László Imre énekel, kíséri Horváth Jancsi és cigányzenekara. Tölgyessy Júlia énekszámai: Hal-kan hull az őszi eső, népdal. Mor-

vay Károly: Vándorfelhők fenn az égen. Megjötték a szabadságos huszárok, népdal. Rácz Laci: Lehullott a rezgőnyárfa. Balázs Árpád: Nem jön levél. Teghze-Gerber Miklós: Sárgul már a kukoricaszár. László Imre énekszámai: Göndör József: Hullámzik a búzatenger. Révfy Lajos: Azt hittem, hogy minden könnyem. Százados úr sejhaj, népdal. Feketeszáru cseresznye, népdal. Tele van a csipkeborkor virággal, népdal. László Imre: Nóta az anyósról.

5.45 Ady-anthológia. Közreműködik: Tasnády Hona, Medgyasszay Vilma és Somlay Arlúr.

6.30 Gézy Barnabás zenekarának műsorából.

6.50 Hírek.

7.00 A Filharmoniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése a Vigadó nagyterméből. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Dániel Ernő.

8.15 Benéz a havas, Reményik Sándor versej Kolozsvárról. Összeállította: Bognár Gyula. A verseket elmondja Timár József.

8.35 Orlay tánczenekara játszik a Vörösmalomból.

9.10 Hadszinterek földrajzi szemmel. Szardínia, Mendöl Tibor egyetem tanár előadása.

9.30 Csárdások. Hanglemmek.

9.40 Hírek.

10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40 Szórakoztató zene.

11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 7.30 Halk melódiák. Hanglemmek.
- 8.10 Török Gyula emlékezete. Halála 25. évfordulójára alkalmából. Dénes Tibor dr. előadása.
- 8.25 A Filharmoniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése a Vigadó nagyterméből. II. rész. — Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Dániel Ernő.
- 9.30 Melles Béla-zenekar. Vezényel Várhelyi Antal.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Szerda

Október 20.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.
- 10.00 Hírek
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Bálint József gondolkázik.
- 11.40 Történet az állatvilágból. Cézár mint Rinaldó. Nyáry Andor elbeszélése.
- 12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Roosz Emil szalonegyüttese játszik.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Borsay: Kárpát-dalok, egyveleg. 2. Lehár: Hercegisasszony, ke-

ringő. 3. Eördögh János: Meseországban. 4. Ujváry József: Flotta-parádé, indulo.

2.30 Hírek.

2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyambírek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.00 Magyar nóták. Kisházy Sári és Szalay László énekel, kíséri Sári Elemér és cigányzenekara. Kisházy énekszámai: Balázs Árpád: Gyere velem akáclobos talumba. Fráter Lóránd: Szellő, szellő, zúgó szellő. Nézz rózsám a szemembe, népdal. Viléz Naray Antal: Elfelejtett arcok, elfelejtett nóták. Huszka: Bujdokolva járok Szerdahelyi János: Szegletes udvar. Szalay László énekszámai: Göndör József: Hullámzik a búzatenger. Balázs Árpád: Csak még egyszer tudnék hazamenni. Iláky Endre: Belyáros kis kalapom! Kókay István: hiányzik valaki ebből az utcából. Huber átirata: A szedegi sürgőnyózna. Murgács Kálmán: Tükrös piros szív.

4.00 Elő írők — új gondolatok. A világos gondolatért. Fábian István dr. előadása.

4.15 A Budai Mandolinzenekar. Vezeli Horváth Zoltán. 1. Bánfalvi Antal: Vidám percek. induló. 2. Horváth Zoltán: Emlék keringő. 3. Ats Tivadar: Margaréda. 4. Kondorossy László: Csibe csibe. 5. Hej ezek a bolgár lányok. 6. Rózsa: Lassu keringő. 7. Heinemann Sándor: Visszavárlak — tangó. 3. Rajter: Kis rapszódia.

4.45 Időjelzés, hírek.

5.00 A rádiózenekar műsorából.

5.30 Hare a vigaszért. Török Sophie verseiből előad Gobbi Hilda.

5.45 Afvén: Svéd rapszódia. Előadja a berlini opera zenekara.

6.00 Honvédműsor.

6.40 Világpólitikai kérdések — vélemények.

6.50 Hírek.

7.00 Kuncufurfang. Enekes népszínmű három felvonásban. Irta és zenéjét összeállította Ifj. Bokor József. Rádióelőadásra alkalmazta és rendezte Teleki Sándor. Közreműködik a Rádiózenekar és a Földényi énekegyüttes. Vezényel Turay Mihály.

9.10 Szimfonikus tancszámok.

9.40 Hírek

10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40 Operett-részletek.

11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Olasz nyelvoktatás. Tartja: Galleráni Bonaventura.
- 7.30 A rádió hangversenydobogóján. Közreműködik Kálmán Mária — hegedű, zongorán kíséri viléz Pongrácz István, Láttasy György ének és Szirányi János — zongora.
- 8.20 Nagy magyar irodalom története. Kozocsa Sándor dr. előadása Toldy Ferencről.
- 8.45 Két Schubert-szimfónia.
- 9.35 A német és olasz rádió műsorából szórakoztató zene.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

SOTTENS: 19.45 Dalok. — Német műsor: 20.30 Szórakoztató zene 21.00 Tarka óra.

Csütörtök

Október 21.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torua.

6.45 Reggeli zene.

7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.

8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája.

10.00 Hírek.

10.15 Imlekzy László szalonzenekara játszik.

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

11.15 Boeskaí Imre zongorázik.

11.40 Külföldi híradó. Felolvasás.

12.00 Harangszó — Fohász — Himnusz.

12.10 A Budapest honvéd őrszázalój zenekara játszik. Vezényel Pongrácz Géza.

12.40 Hírek.

1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

2.00 Dalok.

2.30 Hírek.

2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyambírek, piaci árak, élelmiszerárak.

3.00 Délutáni muzsika.

3.30 A Hevessy táncegyüttes játszik.

4.00 A művelt munkás. Hankiss János dr. államtitkár előadása. Közreműködési előadássorozat.

4.20 Hangszerszólók.

4.45 Hírek, időjelzés.

5.00 A rádiózenekar műsorából. — Vezényel Bertha Hsván.

5.35 Nővényegészségügyi időszéri táncszóda. Urbányi Jenő dr. előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.

6.00 Franciaországi képeskönyv. — Közreműködik Simonffy Margit. Közben hanglemmek.

6.25 Népiünk októberi védőszentjei. Bálint Sándor dr. egyetemi tanár előadása.

6.35 Eljen a haza! Indulók hanglemmekről.

6.50 Hírek.

7.00 Elfelejtett táncdallamok Csanak Béla zongorázik.

7.20 Almaszirtet a Nyírségben. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor Sóstóhegyről.

7.45 Szellők szárnyán... Operett-egyveleg. Közreműködik Orosz Júlia, Udvardy Tibor, Reményi Sándor, Budapesti kamarakórus Paulovits Géza vezetésével, a rádiózenekar Friedl Frigyes vezényletével.

9.00 A kaland. Bónyi Adorján elbeszélése.

9.20 Haydn: Esz-dur vonósnygyes.

10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40 Filmrészletek.

11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Francia nyelvoktatás. Tartja: Makay Gusztáv dr.
- 6.05 Az Operaház előadásának közvetítése. Szóktetés a szerályból. — Enekes játék 3 felvonásban, öt képből. Zenéjét szerezte Mozart.
- 6.40 Fodor József verseiből előad.
- 7.50 Edes anyanyelvünk. Halász Gyula előadása.
- 9.00 Rácz Berezi és cigányzenekara muzsikál. Solthy Károly énekel.
- 9.40 Rádiózenekar.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Péntek

Október 22.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.

Javítsa rádióját szakemberrel
forduljon **FERENCZY**
radiolaboratóriumához, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

Nyögve nyelő

Nehogy azt higgyék, hogy valami gégebabos emberről van szó, kinek a torkán nehezen eszik le a táplálék. Sietek kijelenteni, hogy egy ételféltől van szó, amit speciális magyar kifejezéssel: nyögve nyelőknek neveznek. Hívják még tót galuskának is, de mi csak maradunk az előbbinél, mert az kifejezőbb elnevezés.

Voltaképpen mi is az a nyögve nyelő és hogy készíti el? A meghámozott nyers burgonyát megreszelik és lisztet öszekverik. Vízet nem szoktak tölteni hozzá, csak amit a burgonya áraszt. Kifőzés után zsírral leöntik és prézlit hintenek rá. Lehet turóval, vagy lekvárral is készíteni, de már akkor delikátesz. Elnevezését onnan vette, hogy jó nagyokra megszokott nőni és alaposan kilehet vele kenekedni. Tehát megkülönböztető a nudlitol.

Erzsike varróleány volt, míg az asszony nevet fel nem vette. Az édesanyja mikor az iskolából kikerült, varrodába adta, mesterséget tanulni, mert ma olyan világ van, miként leányok is szükséges tudni olyasmit, amiből meg tudjon élni. A házimunka, a sütés-főzés tudománya a mai korban nem elég az üdvösséghez. Ezek csak mellékesek. Szerencsés az a nő, aki mindkettőben benne van.

A mi Erzsikénk nem értett a főzéshez. Nem volt rá ideje megtanulni. Vasárnap lefoglalta saját személyével való foglalatosság s bizony oda sem hederített, miként készül el az ebéd.

Aztán eljött az ideje a férjhezmenésnek, a maga asszonya lett és amikor már nem ültetett a konyha étel mellé: szügyenkezve vallotta be, bizony nem tud megfőzni egy szerény pergett ételt sem. Nőde mire való az édesanyja, meg a józomszedasszonyok? Arra, hogy a fiatal menyecskét behozzák a gazdaszonykodás és főzés tudományába. Hát Erzsike jó tanítvány lett, hamar tanult. Egy-kettőre meg tudta főzni: a lebbeneset, a krumplilevest, a pap-

rikás krumplit, sőt a töltöttkáposztát elkészítésével is megpróbálkozott. Hát kezdetnek elég szép volt. Igaz, hogy az általa kísérletezett ételek rémi szépség hibában szenvedtek, pl. vagy sötétlancok, vagy nagyon sósak voltak, aztán más fűszerek kezelése sem mentesül némi kritikától. Senki sem születik egyszerre művésznék mindenhez gyakorlat kell.

Egy szép napon történt, hogy bármiként törte fejét, aznap meglátogatkozott, nem jutott eszébe semmi sem. A tegnapi ételt nem akarta megismételni, félt az új gyonyolódásától. — Átment tehát a szomszédban lakó öregasszonyhoz, tanácsot kért.

Azt éppen főzésnél találta. Kérli tőle, mit főz?

— Nyögve nyelőt! — mondja az. — Mi az, milyen az, mondja a Borosné! — kérte Erzsike. Hát az elmagyarázta neki. Rögevest elhatározta: ő is azt főz. El is készítette annak rendje-módja szerint és diadalra várta férjét hazra, mert meglepetésnek szánta. Haza is jött az déjben, de nem valami jó hangulatban. A felesége elébe tette az ételt. Az csak nézi a görgőnnivalót, hozzá azonban nem nyult, hanem kérdezte, mi az? Erzsike büszkén felelt:

— Nyögve nyelő, kóstold csak milyen pompás!

A férj felugrott az asztaltól és ezt kiáltotta:

— Na ha nyögve nyelő, edd meg apádál, nekem nem kell! s azzal elrohant hazulról.

Erzsike le volt sújtva. Elismerést vár és durva elutasítást kapott. — Oda lett minden öröme. Sírva panaszkodott az édesanyjának az esetre. Az, mint tapasztalt asszony, aki a férfinak szeszélyét kiismerte, vigasztalta.

— Sose bánkoldj emiatt lányom, majd megessz, ha megéhezik! Ugy is lett.

Este a felmelegített nyögve nyelőt főzőben villázta férj-uram, még ő kérte feleségét, hogy máskor is főzzön olyat.

Kövér Gyula.

A debreceni kir. járásbírósgától, mint telekkönyvi hatóságától.

7759—1943. tk. sz. 15 94—1941.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

Dr. Dusa István végrehajtónak — özv. Nagy Józsefné sz. Gyöngyösi Zsófia végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 350 P 14 fillér tökékevetés és járuléka behajtása végett a debreceni kir. járásbírósgát területén levő

az Ujléta községben fekvő s az újlétai 453. sz. tkvi betétben A. I. 2—5. sorsz. 433/77, 436/50, 433/272, 433/274. hrsz. a. foglalt. Legező díjában szántóból és rőtöl B. 5. sorsz. szerint Nagy Józsefné Gyöngyösi Zsófia nevében álló illetőségre 909 P kikiáltási ár megállapítása mellett, 2. u. ezen tkvi betétben A. 4. 1. o. sz. 1314/59 hrsz. a. foglalt. erdők díjában veréből B. 5. sorsz. szerint Nagy Józsefné Gyöngyösi Zsófia nevében álló illetőségre 47 P 34 fillér kikiáltási ár megállapítás mellett,

3. az újlétai 821. sz. tkvi betétben A. 1. 3—10 sorsz. 563/3, 1322/1, 248/3, 1688/1, 1669/1, 1670/1, 1898/1, 1899/1. hrsz. a. foglalt B. 1. sorsz. szerint Nagy Józsefné szül. Gyöngyösi Zsófia özv. álló Dohány utca 14. Bányklaposi Vörtesi határ, 184-köllyük, Ooskai kaszáló dűlőben vett-

ze és szántóra, amely részben átér 723 P kikiáltási ár megállapítása mellett, de a C. 1. 3. sorsz. a. a tk. 15096—1929. sz. végzése Nagy József özv. Gyöngyösi Zsófiával javára bekebelezett: hasznélvezeti jog ép-ségben tartása mellett érvénytelen.

Az árverést 1943. évi november hó 2. napjának d. e. 9 órákor Ujléta községközfőtanál fogják megtartani.

Az ingatlant, ha az árverés megtartását a végrehajtók közül dr. Dusa István kéri egyenként 4131 P 40 fillér,

ha Nagy Lajos kéri 4501 P 40 fillér vételárnál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százalékára, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni.

Debrecen, 1943. évi március hó 27. napján.

Dr. Deák Gyula sk. kir. járásbíró A kiadvány hitelesítője: Nemes, kiadó

Betétjét jól kamatoztatja
vállalkozásokat finanszíroz, értékpapírokat ad, vesz
Váradegyház megyei Takarékpénztár R.-t.
Debrecen, Plac-u. tca 43.

1. Kraul Antal: Kalonánok induló. 2. Hüség-kötelesség. Saad Ferenc alezredes, egyenmaginánár előadása. 3. Október katonadalok. Összeállította Orosz István. Közreműködik a peszent-erzsébeti levétele nékkar, vezényel Orosz István. Egy levétele naplójából. Eimondja egy levételeány 5. Uzenetek. 6. Kun Richárd Vitézi élet, induló.

12. Budapesti Hangversenyzenekar. Vezényel Bertha István. 1. Kacsóh: János vitéz, nyitány. 2. Micheli: II. kis szvit. 3. Szabo Béla: Napsugár. 4. Ortutay Lajos: Keringő. 5. Bizet: Gyermejkjátékok, szvit.

1.45 Időjelzés, hírek, vállásjelentés. 2.00 Művészlemez. I. rész: Zenekari művek, II. rész: Ernet Fischer: Az Alpoktól délre. Előadja egy koncertzenekar.

3.00 Időszerű gazdasági tanácsadó. Beszélgetés a rádió előtt három ezüstkalásos gazdával. — A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. 3.45 Róózsz Emil szalonegyüttese játsszik.

1. Lehár Ferenc: Bálj szirénák, keringő. 2. Ganne: Extázis. 3. Sinding: Tavasz zsongás. 4. Pányes: Van-e szerelmesebb valómás. 5. Balassa: Ez volt az és nagy pillanatom. 6. Strecker: Odalenn Lobauban. 7. Padillas: Spanyol tánc.

4.10 Magyar nótadelután. Közreműködik Tölgyessy Júlia és Cselényi József, kísér Boross Lajos cigányzenekara. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyerterméből.

4.55 Hírek. 5.00 Szabó Pál gondolkázik. 5.20 Négyszemkötő Illyés Gyulával a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Geeső Sándorné.

5.30 Jó mulatást. Magyar művészek a Vöröskeresztért. Közvetítés a Fényes Nagycirkuszról. Közreműködik Fellegi Teri, Hegyi Péter, Karády Katalin, Kelly Anna, Labadar Kálmán, Madaras Gizella, Martin Djemil, Magyar Tibor, Orosz Júlia, Simor Erzsébet, Pécsi Oregdiakok, Ságody fivérek, Szlezcky Zita, Ujlaky László, a rádiózenekar Vince Ottó vezénylésevel, kísér Bura Pál és cigányzenekara. Beszélő Legényei József dr. A szeptember 17-i adás megismétlése hangfelvételről.

6.50 Hírek. 8.00 Hangképek vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.

8.20 Fedák Sári emlékkönyvéből. Közreműködik Gere Lola, Medgyasszany Vilma, Koréh Endre, a rádiózenekar Fridl Frigyes vezénylésevel és Sári Elemér és cigányzenekara. Rendező A. Balogh Pál.

9.40 Hírek. Utána löverseny- és sporteredmények. 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven. 10.40 Ki mit szeret? Szórakoztató hanglemezek. 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. 7.30 Búcsúzóim tőled. A zeneirodalom legszebb búcsújelenetei. — Összeállította Innocent Vincze Ernő. A rádiózenekar vezényli Vincze Ottó. Közreműködik Ághy Erzsébet, Gyurkovits Mária, Orosz Júlia, Angyal Nagy Gyula, Fodor János, Jámbor László, Laczó István. Rendező Kiszely Gyula. — A szeptember 7-i adásunk megismétlése hangfelvételről.

9.40 A Budapesti honvéd őrszólój zenekara játszik. Vezényel Pongrácz Géza. Indulók. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
8.30 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.00 Jó reggelt! Szórakoztató hanglemezek. 12.15 Kamarazene. 3.00 Szórakoztató zene. 3.30 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

4.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a Vigadó nagyerterméből. Beethoven: Missa Solemnis. Előadja a Budapesti korus és a Székesfővárosi Zenekar Bárdos Lajos vezénylésevel. Magánzólamok: éneklő Báhy Anna, Lengyel Erzsébet, Rösler Endre és Risay Pál.

6.30 Rossini: A bűvös bolt. — Baletti zene. 7.00 Hervad már ligetünk... Vers, muzsika, próza a késő őszről. — Összeállította Söter István és Laczkovich János dr. Közreműködik Máray Erzsébet és Táray Ferenc.

7.45 Magyar szórakoztató muzsika. Közreműködik Csongor István és a rádiózenekar, vezényel Rajter Lajos. 8.30 Perkeringő. Pisztrángötös, Orszimfónia. Felolv. hanglemezekkel. 9.30 Löversenyeredmények. 10.40 Hírek.

4.25 Ebresztő. Torna. 6.45 Reggeli zene. 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája. 10.00 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Füzési Emilia énekel. Lomb hulláskor.

11.40 Heverő egészségügyi értekek. Bucsányi Gyula dr. egészségügyi tanácsos előadása. 12.00 Harangzó. — Fohász — Himnusz. 12.10 Beszélő-zenekar. Vezényel: Müller Károly. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, vállásjelentés. 1.30 Honvédelmi üzenetek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

2.00 Rádics Gábor táncgyűjtése. 2.30 Hírek. 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.00 Szórakoztató zene. 3.00 Magyar Revü Tánczenekar. 4.00 Küzdelem az angolok ellen. — Waltner Károly egyetemi rk. tanár előadása. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.

4.20 Balázs Gyula dr. magyar női-akat zongorázik. 4.45 Időjelzés, hírek. 5.00 Könnyű zene — könnyű percek. Közreműködik: Marjay Erzsébet, Nagypál László, a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével és a rádiózenekar Vince Ottó vezénylésevel.

6.40 Küllügyi tájékoztató. 6.50 Hírek. 7.00 Hangképek innen-onnan. 7.30 Blaha Mária zongorázik. Bach-művek. 7.50 Kinek mi volt a nője? Elmondja Babay József. Közreműködik Nagy Izabella, Orbán Sándor, Solthy György, Oláh Kálmán cigányzenekara.

8.45 Vidám hétköznapok. Keeky István csevegése. 9.00 Pezsgő ritmusok. Szórakoztató hanglemezek. 9.40 Hírek. Utána löversenyeredmények. 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven. 10.40 Ki mit szeret? Szórakoztató hanglemezek. 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÜSORA
5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7.00 Komolyan és vidáman. Az október 5-i adásunk megismétlése hangfelvételről. Közreműködik Antal, Szabó Ilonka, Udvardy Tibor, a Laskó-énekegyüttes, Solymossy-táncgyűjtés, a rádiózenekar Majorossy Aladár vezénylésevel.

9.15 A magyar közigazgatás múltja. Ember Győző előadása a helytartótanácsról. 9.40 Rendőrzenekek. Vezényel Bánfalvi Miklós. 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD
POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. 22.15 Kedvenc dallamaink. — SOTENS: 20.30 Keringők.

Szombat
Október 23.
BUDAPEST I. MÜSORA

6.00 „Uzen az otthon” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.25 Ebresztő. Torna. 6.45 Reggeli zene. 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.30 A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rádióiskolája. 10.00 Hírek. 10.15 Sovinszky László szalonzenekara játszik. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Zenekari művek. 11.40 A kartansi, Forray Zoltán előadása. 12.00 Harangzó — Fohász — Himnusz. 12.15 Melles Béla-zenekar Vezényel: Bucsar Adéla. 1. Adam: A svájci kunyhó, nyi-

BUDAPEST I. MÜSORA
7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene. 8.15 Hírek. 8.30 Öszinte beszéd. 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. — Igét hirdeti Csiky Gábor dr. esperes. — Orgonál Nagy Sándor. 10.0 Református istentisztelet a Kalvin-téri templomból. Igét hirdeti dr. Ravasz László püspök. 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet mise előtt Páler Röss Bertalan dr. kapucius atya mondja. Énekel a templom énekkara Béni Fülöp vezetésével. 12.15 Lorente-műsz.

Vasárnap
Október 24.
BUDAPEST I. MÜSORA

7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene. 8.15 Hírek. 8.30 Öszinte beszéd. 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. — Igét hirdeti Csiky Gábor dr. esperes. — Orgonál Nagy Sándor. 10.0 Református istentisztelet a Kalvin-téri templomból. Igét hirdeti dr. Ravasz László püspök. 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet mise előtt Páler Röss Bertalan dr. kapucius atya mondja. Énekel a templom énekkara Béni Fülöp vezetésével. 12.15 Lorente-műsz.

7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene. 8.15 Hírek. 8.30 Öszinte beszéd. 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. — Igét hirdeti Csiky Gábor dr. esperes. — Orgonál Nagy Sándor. 10.0 Református istentisztelet a Kalvin-téri templomból. Igét hirdeti dr. Ravasz László püspök. 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet mise előtt Páler Röss Bertalan dr. kapucius atya mondja. Énekel a templom énekkara Béni Fülöp vezetésével. 12.15 Lorente-műsz.

Debrecen, 1943 október hó 15-én.

Tekintetes

DEBRECENI ÚJSÁG—HAJDUFÖLD
Kiadóhivatalának.

Ferenc József-út 56. sz.

Azon rendkívüli eseménnyel keresem fel levelemmel a Debreceni Újság—Hajdúföld kiadóhivatalát, hogy elismerésemet fejezzem ki a lapjukban megjelenő apróhirdetésért.

Eladó ingóságaimat többször hirdettem meg lapjukban és mindig kellemes eredményt hozott. Az utóbbi időben szintén adtam fel egy hirdetést, a rákövetkező napon azonban, mint harmincan jelentkeztek és még azon a napon eladtam a megírt ingóságomat. Számításomat mindenben megtaláltam.

A nem várt eredményért köszönetemet fejezem ki és megígérem, hogy pártfogolni fogom és igyekszem sok előfizetőt és kellemes megismerést szerezni nagyrahalott keresztyén lapjuknak. Még egyszer színtelen elismerésemet és köszönetemet fejezem ki maradtam továbbra is színtelen hívők az előfizetők táborában:

ÖZY. KISS ALBERTNE
fűgy. özvegye.

Kurtács-u. 14. sz. a. lakos.

A DEBRECENI ÚJSÁG—HAJDUFÖLD
Tekintetes Szerkesztőségének

Helyben.

Alulírott halás köszönetemet fejezem ki a f. Szerkesztőségnek azért, hogy a Debreceni Újság—Hajdúföldbe feladott hirdetésemmel úgy az eladás mint üzleti téren a lehető legnagyobb eredményt könyveltem el. Eddig még újsághirdetéssel hasonló eredményt nem tudtam elérni.

Kiváló tisztelettel:

MESTER ANDRÁS

fűv. lev. felülvizsgáló,
Halyar-utca 1. sz. 1—38.

Rádió

Közvet, bármilyen rendszerű javít. stákt, épít olecon garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-34 Vidékieknek áronkívül 673

Orion rádió 2+1 Bala'ón utca 36-a. eladó. 925

Oktatás

Dr. Naményi Gyulaé, Szentpétery Olga gyorsíró és gépíró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beira közön általában lehet. Debreceni tan ker. kir. fűgy. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-u. 1. 495

Polgári iskolai, gimnáziumi magánvizsgára, érettségire eredményesen előkészít Szabó Kálmán 28. 920

Butor

Minek a fényes kirakat, Alulírott olcsóbban vasat. Utat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari hátorüzetemben, Piac u. 71. sz. 1966

Használt hálósobabútorok kaphatók Vargakert-utca 11 szám alatt. 874

Használt bútorokat, irodai berendezést, wert beimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 298 v. v

Fényezett keményfa fűháló eladó. Magass György-tér 28. sz. Batogh lakás. 948

Likőrös szekrény polcos fiókos diófából és 3 méteres szép fikus eladó. Kossuth-u. 33. sz. alatt. 950

Pataky István

Ingatlanforgalmi irodája
Pétefia-utca 53.

Eladó házak: Róhermere-u. 43. számú többrendbeli lakásokkal, 3 szobás beköltözhető, alapincézett masszív épület. Villamos megállónál több lakásos, adómentes családi ház eladó. Apafi-utcanál 2 szobás, előszobás mellékhelyiségekkel, 200 négyzetgölg telkekkel eladó Tegláskertben, többlakásos, üzletes ház, 10. kerttel eladó. Több kisebb nagyobb házak eladók. — Eladó földek: 8 hold prima fekte föld és mellette 10 kat. hold Vedres-dűlőben 3 kat. hold, Halápon kütünő bar na homok 5 h. eladó Biharban 28 kat. h. tanyás föld eladó. Pataky Péterfia-u. 53. 957

Használt ruha

Gyapjúprémezett — Fekete női télikabát, vékonyabb alakra eladó. Arany Janos-u. 2. II. eml 7. 967

Eladók 37. dixi és gyík trötör barna cipők bőrtalppal, azokivül használt fekete női és 41-es férfi cipők. Batthyány-u. 2. 960

Köpeny és bricsesznadrág, használt eladó. Keményfy szabóság, Miklós-utca kettő. 951

Hangszer

Koncertzongora Schmid Schüler v. Bösendorfer kereszthúros kütünő állapotban eladó. Telefon. 23-93. 952

Zongora páncélos rövid, megbízásból eladó. Tangóharmónika, harmonium, hegedű eladása. Javítása. Tanczer, Batthyány-u. 1. emeleten. 935

Zongora félhosszú, hét-óktávós egyezerhátszáz pengőért sürgősen eladó. Paragó-utca 8. 936

Szaiacsi Rácz Imre regénye:

A KERESZT

(35)

— Annak a törvénynek csak a neve arany, a tartalma már régen a kutyáké! — vont a vállát Emre pap úr is és végigfutott gondolatban a szép pontozatokon. Két esztendővel ezelőtt vele is lemásoltattak a szép irások irásával, hogy ismerjék a kalastromi tudós atyák és ifjak is, mit irtak törvénybe tiz esztendőnek előtte a székesfejérvári nagygyűlésen...

— Mehetünk, atyámfiai — állott fel Péter atya, míg a tatár kisetett, hogy megítassa a lovát.

Nyikorgó kűtgémmel húzta fel a vizet, a kis ló megszagolta a vedret, nem ivott belőle: túlságosan szennyesnek találta.

— Jézus nevében menjünk — köszöntek el a szaracén vástostól, aki utánok kiálta:

— Ha jól kiléptek, uram, első órváltásra eléritek Debrecen, csak egyenesen mindig az úton menjetek...

V.

Magyarok között.

A felfagyott országúton elvélve találkoztak emberrel azóta, hogy a tiz sófuaroszekér elnyekergett. Nyom mindentült volt, de ember kevés mozgott. Csak a varjak húztak egyre nagyobb csapatokban dél felől és a közeli ligetekben vettek szállást.

Rekettvés, nyirjes ligetek váltották egymást. Itt-ott kisebb szállás bűjt meg a fák alatt, vagy bokrok mellett, de csak tenyéryni területen.

— Nagyon hátra maradt Dósa úr fészke, amint látom! — nézett kedvetlenül széjjel Emre pap úr.

— Ez még nem az ő szállása, csak a birtoka! — intett a tatár a határra.

— Ezek aztán biztosan magyarok! — emelte meg botját Péter atya.

— Egy szalig. Itt-ott a határban szállong néhány idegen, akiket az úr azért fogadott be, mint a bolgárokat is, mert a magyarok nem szívesen vállalják a magános települést.

Lovas kocogott el mellettük és látszott rajta, hogy nem akárák, mert bár köszöntötte a pap urakat, fejét meg nem biccentette, csak arccal fordult feléjük:

— Dicsértessék Jézus Úr!

— Mindörökké, Amen, uram! Mondd, messze van még Debrecen?

Péter atya kérdezte, mert úgy érezte, hogy hova tovább ő veszíti el a türelmét a hosszú gyaloglásban.

— Ha jól jöttek, alkonyatra beértek!

— Nem tudod, uram, otthon van Dósa úr?

— Úgy, hát hozzá mentek?

— Valóban hozzá igyekszünk!

Megállott most már a lovas és úgy nézte meg a vándorokat közelebből. Aztán foghegyről mondta:

— Kár, mert rendes embereknek nézlek benneteket, pap úr. Dósa mestert nem nagyon kedveljük erre!...

— Ismered őt?

— Hála Istennek, csak úgy hallomásból!

— Ha szentegyházat akar építtetni velünk, semmiesetre sem lehet rossz ember!...

— Csak olyan, mint az ura, Endre király úr! — nézett hetykén az úr.

— Ti nem igen álljatok a király urat, azt látom!

— Amint ő sem áll bennünket!

— Mégis csak urunk!

— Kár!

— Tudsz nála különbet?

— Ezret is ebben az országban!

— Mondj egyet — ment bele a szavakkal való játékba Péter atya.

— Ott van idősebb fia, Béla herceg, vagy ifjabbik gyermeke, Kálmán herceg, mindegyik különb, mint ő!

— A ködmön viselve válik el, uram!...

— Ez igaz, pap úr, de a király úr ködmönét mi igen jól ismerjük, sokszor forgatta ökeme már széjjel szemben, vagy viharban háttal!...

— Te is Debrecenbe készülsz? — állottak a vándorok a lovas előtt és nem akarták mondani, de érezték, hogy a szaracén bora valóban erős volt, kifőttek az útban és most jól esett a pihenés.

— En oda!

— Es nem ismered Dósa urat, amint mondtad!

— Csak nem hiszed, hogy betenném házába a lábam!

Tudod, hogy ki az az ember?...

— Többször is volt az ország nádora, tudos, mivel embernek ismerem!...

(Folyt. köv.)

Samu Janos

hirdetési, OFB engedélyes

Eladó ingatlanok:

Házak: Belvárosban értékes emeletes bérház. Belvárosban beköltözhető áriház. Nyiregyházán 4 szobás beköltözhető, adómentes áriház. Horvá Miklós-út mellett 3 szobás, adómentes beköltözhető árivilla, 800 öl villa telek. Eladó földek: Biharban 11 hold, Nádudvaron 18 és 15 hold, Tiszafüred határában 104 hold tanyás, Cserén 18 hold tanyás. 949

Eladó föld

Eladó Hortobágyon a balmazújvárosi határában 50 köbös búzatermő szántó és legelő, tanyával és hozzávaló gazdasági épületekkel. Erdeklődni a helyszínen özevgy Theisz Radonónál, Darasa-dűlőben. 875

10 hold föld eladó. Haláp 25. Ny 1859

Társ

20 ezerrel üzleti vállalkozásba betársulnék. Jellege: Alaraxia. 881

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár, Wandler, 100 km., teljesen új állapotban, sürgősen eladó. Hónvéd-utca 1. Helyőrségi gyógyszerár. 893

Szőlő, gyümölcsös

Eladó Bodán I. dűlőn 780 □ fajszőlő, lakással Árpád-kerben 800 □-61. Megtudható: Hajdúbozsórmény, Bisi forgalmi irodában, Tisza István-u. 955

Eladó ház

Eladó Deák Ferenc-utcan nagyterű emeletes ház. Ügynököt nem díjazok. Felvilágosítást ad dr. Nagy Béla ügyvéd, Debrecen, Piac-u. 45. 945

Jókai-utca 4. ház lakás-csere úján eladó. 911

Adómentes szép családi ház, két szoba, előszoba, spájz, külön egyszoba, konyha eladó, vagy földért elcserélem. Ertekezhetni Kút-utca 70. dűlőben. 928

Eladó állatok

Eladó vagy felesbe kiadó 100 darab anyabírka. Ertekezni Komlóssy-út 11. szám. 922

Üzlet, műhely

Forgalmas helyen azonnal átvehető „üzlet/helyiséget” bérbe vennék. Javítás, alakítás nem akadály. Szükség esetén új portált csinált nek. Házal üzlettel, vagy arra alkalmasat üzlet nélkül is megvételre keresek. Cím a kiadóban. 832

Rőtös, rövidáru, textil-üzletet átveszek. Cím a kiadóban. 927

Eladó Hajdúbozsórményben a Fő-úton sarkon fűszerüzlet áruval és berendezéssel. Ertekezni lehet: Hajdúbozsórmény, Polgári-út 26. vagy Debrecen, Diófa-u. 36. 956

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája

Werbőczy-utca 8.

Telefon: 28-26.

törvényszéknél

Saját ház.

Eladó földek: Szoboszló határában 20 hold feketeföld, Nádudvar mellett kettő kilométerre kütünál 100 hold legkütünőbb fekte föld, végénél folyik a Kösely, hasznosbért fizetnek érte hoidanként négy mázsa búzát és adót, sürgős átheilyezés miatt 52.000. Ujlóla mellett 7 hold jóménőségű homok - birtok 28.000. Nyirabrányban 7 és fél hold jóménőségű homokbirtok 15.000. Ebesen 4 hold legprimább fekte föld. Látókép átlomásnál kettő hold legkütünőbb fekte föld. — Földek, házak, telkek szőlők a legnagyobb vaslásokban. 923

Csere

Ingyen adok egész tanévre központban, villamos mellett jó lakást főiskolai, vagy középiskolai diáknak, aki nekem huzelt sertést maximális áron ad. Maximális jellegre kiadoba. 926

Birtokbérlet

Kérbeadó Hajdúszovát alatt 27 hold tanya nélküli prima búzatermő föld. Erdeklődni Kovács Széchenyi-u. 12. Ny 1858

Eladó ingóság

Szürke pézma bunda eladó. Rákosi Jenő-u. 7. magas földszint 2. ajtó. 907

Fogorvosi csüngő kifügástanal túrógép hétszázért eladó. Ballazár 12. udvarban hátul. 968

Cserkészöv és kalap eladó. Küküllő-u. 7. 960

Juhászbanda, kettő lóra való szerszám, orvosj berendezés, kombinált szekrény, kombinált íróasztalok. Csapó-u. 10. 944

Alig használt ezüsttróka eladó. Szent Anna-nó 6. Bitorüzet. 958

Eladó akáefa negyven darab négy-öt méter hosszú szű szálla, Vágóhid-utca 2. dohánygyári áruraktárban. 950

Minden igényt kielégítő gyermek sportkoesi eladó. Eötvös-utca 81. 947

Bontásból kikerült ajtók és ablakok eladók. Mester-u. 31. 938

Modern dióebédli szekrény, 6 matrac, 2 fotel, dohányzó asztal, szőnyeg, kelim és csipke függöny, ágyterítő, porszívógép, aranymókás készlet, vendégágy, 20 literes fonoft üveg eladó. Bartha műköszörsüzlet, Széchenyi-u. 1. Ny 1863

Különféle

10 drb jászagra ószl telegelő kapható. Klein-fűgyár. Ny 1862

Nyomatlan a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépen igazgató: Somogyi Gábor.